

Viharnik

GLASILO DELOVNE ORGANIZACIJE LESNA SLOVENJ GRADEC — GOZDARSTVO IN LESNA INDUSTRIJA R. O.

LETO IV — ŠTEVILKA 7

JULIJ 1984

POSTNINA PLAČANA

PREDLOG UKREPOV za zmanjševanje stroškov poslovanja v DO »LESNA«

Gospodarske in družbene razmere in postopno prehanje gospodarjenja z razvitim delovanjem ekonomskih zakonitosti terja odločne in usklajene aktivnosti za čim racionalnejše poslovanje in pravočasno pripravljenost in usposobljenost za obvladovanje poslovanja v takšnih pogojih. Družbeni ukrepi za ureditev in trajnejšo utrditev finančnega poslovanja OZD bodo tudi v naši DO boleče posegli v že tako občutljivo gospodarjenje po večletnih izgubah in po letošnji izjemno slabi zimi, ki nam je v

proizvodnji nakopičila dodatne težave in tudi nepredvidene stroške.

Skupščina SRS in njen IS sta sprejela niz ukrepov za razbremenitev gospodarstva v letošnjem letu. Po grobi oceni lahko za LESNO računamo na skupno razbremenitev v višini 22,500 m din na podlagi:

- zmanjšanega davka iz dohodka TOZD in delovnih skupnosti,
- začasno ukinjenega prispevka solidarnosti iz dohodka temeljnih organizacij,
- prerazporeditve prispevka solidarnosti iz dohodka temeljnih organizacij,
- prerazporeditve prispevka za pospeševanje izvoza (za LESNO znižanje in zmanjšanje prispevka za SISEOT),
- zmanjšanega prispevka za zaklonišča, za varstvo okolja in SLO ter vodnega prispevka,
- ukinjene dodatne obveznosti iz OD delavcev za solidarnost manj razvitih od 1. 6. 1984 dalje za 25 % oz. od 0,8 na 0,6 % iz OD delavcev,
- zmanjšati se morajo izdatki za bančne storitve in storitve SDK,
- zmanjšati se morajo članarine GZ in splošnih združenj ter zavarovalne premije itd.

Kljub širšim naporom, da bi zmanjšali druge obveznosti do gospodarstva, ostaja največji delež, ki ga moramo v letošnjem letu prihraniti, v gospodarstvu samem.

Naš cilj je ustaviti nadaljnjo padanje realnih osebnih dohodkov zaposlenih v LESNI, kar pa bo izredno težko ob predvideni visoki inflacijski stopnji. Prav tako se moramo zavedati, da bomo morali višje obrestne mere pokriti z zmanjševanjem stroškov, da ne bi te dodatno posegle v dohodek in že tako nizko planirane osebne dohodke.

Zavedati se tudi moramo, da ne bo mogoče nenehno dodatnih obremenitev oz. stroškov kompenzirati zgolj z dvigovanjem prodajnih cen naših izdelkov.

Tako nimamo druge izbire, če hočemo utrditi naše nadaljnje poslovanje, kot to, da poiščemo vse naše, še tako minimalne, notranje rezerve v vseh stroških poslovanja. V primerjavi z drugimi sorodnimi delovnimi in temeljnimi organizacijami imamo, ko analiziramo strukturo lastne cene enakih izdelkov, prav delež materialnih stroškov precej višji.

Glavna in ključna naloga nas vseh je, da bomo dosegli planirano proizvodnjo in na tej podlagi tudi vse druge poslovne cilje. Zaradi težav v proizvodnji in ukrepov za

62390

RAVNE/DRŽAVNE

STUDIJSKA KNJIŽNICA RAVNE

pospeševanje le-te pa ne smemo pozabiti na stroške, ki jih lahko znižamo predvsem z dobro organizirano proizvodnjo, z varčevanjem materiala, z večjo produktivnostjo, z boljšo kvaliteto dela ipd.

Čas je, da poiščemo na prvi pogled še tako nepomembne možnosti za zmanjšanje stroškov poslovanja. Pri tem moramo svojo pozornost usmeriti zlasti na bistvena vprašanja.

1. Največji delež v stroških poslovanja so direktni proizvodni stroški, zato je potrebno preveriti in na osnovi analiz in ustreznih strokovnih rešitev znižati normative porabe surovin in izdelavnih materialov. Zaostri je potrebno odgovornost za zmanjšanje izmečka in reklamacij.

Pri transportnih stroških je potrebno preveriti dosežanje izkoriščanje obstoječih lastnih vozil in celotno problematiko, ki v tej zvezi nastaja. Potrebno je oceniti postopke in odgovornost za najemanje dopolnilnih vozil od zunanjih prevoznikov, kar naj bi bilo mogoče šele po polnem izkoriščanju lastnih vozil v okviru cele DO.

Goriva so in bodo postala vedno večji strošek na enoto izdelkov. Zato je potrebno v vseh TOZD preučiti možnosti za prehod na cenejša goriva. Za kurjenje kotlov se morajo maksimalno koristiti lesni odpadki, da bi zmanjšali porabo dragega mazuta, med TOZD je zato potrebno bolj koordinirati porabo odpadkov.

2. Na področju splošnih stroškov je potrebno posvetiti posebno pozornost koriščenju električne konične moči, še bolj varčevati pri razsvetljavi in eventualnem ogrevanju.

Dopolniti moramo letno planirane stroške za investicijsko vzdrževanje po osnovnih sredstvih z ugotavljanjem rezultatov vzdrževanja. Sprotno je treba skrbeti za najracionalnejšo porabo teh sredstev, z racionalnimi vlaganji v investicijsko vzdrževanje in kvalitetnimi vzdrževalnimi službami doseči, da se bodo pozitivni vplivi odrazili tudi na stroške tekočega vzdrževanja.

3. Pri materialnih stroških delavcev moramo pri izdatkih za službene in delovne obleke v delovni skupnosti in v TOZD preveriti roke trajanja posameznih zaščitnih sredstev. Pravico do uporabe je potrebno vezati na intenziteto uporabe in oceniti pravice do uporabe zaščitnih sredstev pri vseh tistih opravilih, ko delavčeva varnost in zdravje brez uporabe le-teh ni ogrožena. Pri izdatkih za prevoze na delo in službena potovanja je potrebno preveriti stroške prevozov delavcev na delo in pravilnike, v katerih so opredeljene pravice delavcev do povračila stroškov prevozov na delo. Pripraviti je treba pregled prevozov delavcev na delo po delovnih opravilih znotraj območja LESNE za eventualno možne racionalizacije.

Pri potnih stroških in kilometrinah je nujno takoj preveriti potrebo obstoječega števila osebnih avtomobilov na vseh TOZD in DSSP, saj je število osebnih avtomobilov v naši OZD izjemno visoko. Racionalizirati je treba uporabo službenih osebnih vozil za prevoze znotraj našega območja in pripraviti predlog za koordiniran osebni prevoz izven območja koroške regije. Za službena potovanja je potrebno povečati uporabo javnih prevoznih sredstev (poslovni avtobus) na račun prevozov z osebnimi avtomobili. Interne akte moramo dopolniti tako, da vsa službena potovanja v tujino odobrava poslovodni odbor, ki naj koordinira tudi službena potovanja za direktorje TOZD izven območja koroške regije.

Pri dnevnicah je potrebno pripraviti analizo izplačevanja dnevnic glede na vrsto dnevnic in iz tega pripra-

viti predlog možnih ukrepov za racionalizacijo izplačil (analizirati predvsem dnevnice, ki nastajajo zaradi dela na terenu in dnevnice zaradi službenih potovanj).

4. Zmanjšati moramo obveznosti iz dohodka in čiste-ga dohodka. Pri storitvah bank in SDK je potrebno zmanjšati stroške za kurirsko službo, telefon in delno tudi za obresti ter predvsem zaradi večje mobilnosti sredstev takoj urediti poslovanje z žiro računi tudi za temeljne organizacije iz področja Dravograd preko SDK Slovenj Gradec. Do konca tega leta je potrebno pripraviti vse za prehod na interne račune v interni banki in s tem na področju plačilnega prometa doseči še večjo racionalizacijo (izključno ob uporabi lastnega računalnika). V tem primeru bi temeljne organizacije obdržale eksterni žiro račun pri SDK Slovenj Gradec, preko internih računov pa bi vodili promet, ki ga dovoljuje zakon o bančništvu. Interna banka naj v letu 1984 avalira vse lastne izdane menice (razen investicijskih) v skladu z zakonskimi predpisi in glede na stanje likvidnosti v DO. S tem bi lahko prihranili v okviru DO še najmanj 5 milijonov din (računano na celo leto).

V strukturi dohodka je delež delovnih skupnosti od leta 1983 na 1984 padel za 0,5 % (od 9 % na 8,5 %) ali vrednostno za ca 13 milijonov din. Trend padanja deleža je prisoten že več let. Kljub temu pa je potrebno preveriti organizacijo vseh služb skupnega pomena in režijskih služb v TOZD, ugotoviti podvajanje del in opravil in predlagati racionalnejšo organizacijo ter predvsem zagotoviti učinkovitost teh služb. Treba je tudi preveriti, ali se sredstva za vzgojo kadrov in SLO trošijo na najbolj smotern način.

Glede na visok delež obresti v dohodku (17 % v planu 1984), ki jih plačujemo predvsem na kredite za obratna sredstva, je potrebno zastaviti akcijo v več smereh. Delež obresti v dohodku nikakor ne sme porasti, ker bi to lahko ogrozilo možnosti izplačila osebnih dohodkov glede na družbeni dogovor.

Zato je potrebno:

- znižati na najnižjo možno mero zaloge vseh vrst z operativnimi plani prodaje, proizvodnje ter nabave,
- izboljšati razmerje med plačilnimi pogoji kupcev in dobaviteljev (LESNA letno plačuje dobaviteljem ca 50 milijonov din obresti),
- glede na nizko stopnjo samofinansiranja je nujno omejiti investicijsko porabo dejansko le na tiste naložbe, ki bi, če se jih odpovemo, povzročile večje težave v poslovanju oz. proizvodnji.

Z vsemi temi ukrepi bomo lahko le ublažili močan pritisk visokih obrestnih mer na dohodek, saj bodo le-te v prihodnje rasle hitreje kot inflacijska stopnja.

5. V LESNI smo v letu 1983 izgubili zaradi boleznin do 30 dni 3,5 % delovnih dni, za boleznine nad 30 dni pa 5,6 % delovnih dni ali skupno 9,1 % delovnih dni, kar predstavlja zelo visok odstotek. V letošnjem letu boleznine v celoti (tudi nad 30 dni) bremenijo naš čisti dohodek, zato moramo obseg boleznin zmanjšati vsaj za toliko, da skupna obremenitev (vključno s prispevkom za zdravstvo) ne bo višja kot v letu 1983. Preučiti moramo možnost uvedbe kontrole boleznin na domu skupaj z drugimi OZD.

6. Za hitrejša obračanja obratnih sredstev in s tem znižanje obresti moramo ponovno preveriti obstoječe nabavno-prodajne pogoje za naše proizvode v primerjavi s sorodnimi dejavnostmi. Zagotoviti moramo večjo koordinacijo opredeljevanja nabavno-prodajnih pogojev na

ravni delovne organizacije in tam, kjer se kot kupec in dobavitelj pojavlja isti poslovni partner.

Takoj je potrebno pripraviti popis in odprodati vso opremo, ki ni v uporabi. Pri tem je potrebno predhodno uskladiti med TOZD zaradi eventualne možnosti uporabe teh delovnih sredstev v okviru DO.

7. Delovni čas moramo organizirati tako, da ne bo predstavljal ovire učinkovitejšemu poslovanju. Uskladiti je potrebno delovni čas med posameznimi TOZD, ki so proizvodno povezani. V širši razpravi je treba izoblikovati oceno o najustreznem delovnem času iz vidika potreb TOZD za DSSP. Na podlagi informacije poslovodnega odbora o tej problematiki naj delavski svet DO oceni obstoječe stanje in zavzame ustrezne sklepe.

8. Na račun množice sestankov, zaradi katerih so udeleženci praviloma odsotni ves delovni dan, izgublamo mnogo delovnega časa. Vse sestanke je zato v bodoče tre-

ba organizirati tako, da bo zaradi njih izgubljenega čim manj delovnega časa. Mnoge bo treba prenesti na popoldanski čas, potrebno pa jih je tudi čimbolje pripravljati, da bodo lahko kratki in učinkoviti ter v tej zvezi tudi jasneje razmejevati strokovno delo in odgovornost od samoupravnega.

9. Preko naših delegatov v samoupravnih interesnih skupnostih in družbenopolitičnih skupnostih je treba organizirano, usklajeno in aktivno delovati za znižanje raznih prispevnih stopenj in na tem, da se najnujnejši programi izvajajo čim ceneje in racionalneje. Povsod moramo postati pozorni in kritični do stroškov in obremenjevanja dohodka in se odločno opredeljevati za cenejše oz. racionalnejše variante.

Ta program bo predložen v obravnavo in sprejem delavskim svetom temeljnih organizacij Lesne in delavskemu svetu delovne organizacije. Poslovodni odbor

DRUGA KONFERENCA SINDIKATA LESNE

Konferenca sindikata Lesne je na drugi seji, ki je bila konec meseca maja, sprejela poslovnik športnih tekmovanj in množične rekreacije delavcev TOZD, TOK in DSSP Lesne, pravilnik o organizaciji in delovanju konference sindikata Lesne, določila je postopek za sprejem samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo in imenovala komisije za šport in rekreacijo, oddih in počitniške domove ter komisijo za kulturno dejavnost. Pod točko razno se je razvila razprava o aktualnih problemih v naši delovni organizaciji; t. j. solidarnostnem pokrivanju osebnih dohodkov delavcem TSP Radlje — Podvelka v času, ko bodo po zakonu prejeli zajamčene osebne dohodke, o nabavljenih strojih in napravah, ki nikoli niso bili instalirani in o delovnem času.

Poslovnik športnih tekmovanj in množične rekreacije delavcev TOZD, TOK in DSSP Lesne je bil v razpravi približno dva meseca. Vse pripombe, ki so pravočasno prispele do strokovne službe, so bile upoštevane, razprava pa se je razvila o kriteriju množičnosti. Člani konference so oblikovali več variant o vključitvi tega kriterija v pravilnik, na koncu pa potrdili pravilnik s pripombo, da se izpusti kriterij množičnosti in osvojili varianto, da vsak TOZD, ki bo prijavil več ekip, dobi točke za uvrstitev najboljših ekip, za ostale ekipe pa prejme po eno točko.

Pri obravnavi pravilnika o organizaciji in delovanju konference sindikata Lesne je tekla razprava o namestitvi delavca, ki bi opravljal naloge

za konferenco sindikata. Ugotavljali so, da imajo v drugih delovnih organizacijah v regiji sindikat bolj organiziran, kot je pri nas. Sklenili so, naj se v pravilniku opredeli, da bo dela za sindikat do namestitve sekretarja DPO opravljal kadrovske splošni sektor s prerazporeditvijo nalog v sektorju.

O osnutku samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo so imeli največ pripomb delavci TIP Otiški vrh in gozdarstva Črna.

Govorili so tudi o namenu novega sistema osebnih dohodkov, o problemih administrativnih delavcev in ponovno poudarjali, da bomo po novem sistemu plačevali težo in pogoje dela, ne pa deficit kadrov. Konferenca je postavila rok 10. do 15. junij za razpravo skupnih osnov. Do tega datuma naj bo akt usklajen s pripombami, da bo lahko delavski svet delovne organizacije določil predlog.

Konferenca je imenovala šestčlansko komisijo za šport in rekreacijo, ki ji bo predsedoval Jože Lenart, šestčlansko komisijo za oddih in počitniške domove, ki jo bo vodila Vida Vrhnjak in šestčlansko komisijo za kulturno dejavnost s predsednikom Antonom Kajzerjem.

Večji del časa je konferenca posvetila aktualnim problemom v Lesni. Član konference iz TSP Radlje — Podvelka je seznanil konferenco o posledicah izvajanja zakona o začasni prepovedi razpolaganja z delom družbenih sredstev za izplačilo osebnih dohodkov v letu 1984, ki omejuje osebne dohodke tistim TOZD, ki so prikazovali po zaključnem računu

1983 izgubo. Zajamčeni osebni dohodki bi v TSP Radlje — Podvelka negativno vplivali na motiviranost delavcev za doseganje boljših rezultatov in nadaljnje izvajanje sanacijskega programa.

Ob tej informaciji se je razvila burna razprava o solidarnosti, o poslovanju TOZD TSP Radlje — Podvelka in o problematiki kvalitete žaganega lesa in doseganju cen za žagan les v Lesni in izven delovne organizacije. Konferenca je zahtevala, da strokovne službe pripravijo analizo in primerjavo cen lesa, ki jih dosežejo TOZD gozdarstva in lesarstva na trgu in cen, ki jih dosežejo v finalnih TOZD Lesne (predvsem v TSP). Konferenca je sprejela tudi sklep, naj problem solidarnosti za pokrivanje osebnih dohodkov delavcem TSP Radlje — Podvelka obravnava izvršni odbor konference.

Člani konference iz Črne so presmerili pogovor na problem predstavitve polnojarmenika iz VUHREDA na žago Mušenik. Ob tem so razpravljali o možnostih razvoja lesa na novi vuhreški žagalnici in o nabavljenih strojih, ki so neuporabni, primerno ali neprimerno vskladiščeni v nekaterih naših temeljnih organizacijah. Predlagali so, da delavska kontrola ugotovi, kje so in kakšni so stroji, kasneje pa se bomo pogovarjali o možnosti uporabe teh naprav oz. odprodaje.

Ob koncu so se člani konference zopet pogovarjali o delovnem času in dali pobudo, da vsi TOZD, TOK in delovni skupnosti poenotijo delovni čas.

I. Robnik

IVAN KOMPREJ INOVATOR LETA 1983

Republiški odbor sindikata delavcev gozdarstva in lesarstva Slovenije je letos podelil priznanje »Inovator leta 1983« našemu sodelavcu Ivanu Kompregu. Priznanje je prejel za dosežke na področju inventivne dejavnosti v preteklem letu. Deloval je tako na področju širjenja inventivne dejavnosti v svojem kolektivu kot predsednik komisije za inventivno dejavnost in na drugi strani kot uspešen inovator.

Ivan Kompreg, inž. strojništva, že nekaj let uspešno vodi vzdrževanje v tovarni pohištva Prevalje. K nam je prišel iz rudnika Mežica. Že tam je registriral več inovacijskih predlogov, za dve tehnični izboljšavi pa je prejel denarno nagrado.

V tovarni pohištva Prevalje je kot vodja službe za vzdrževanje hitro spoznal vsa delovna opravila pri strojih. Na liniji za brazdanje in brušenje vratnih kril je bilo še precej fizičnega dela pri vlaganju vrat, vmesnem obračanju med brusilnima strojema in pri končnem zlaganju vratnih kril. Ta dela so bila ena težjih v tovarni. Z nekajletnimi teoretičnimi in praktičnimi pripravami je Ivan Kompreg s sodelavcem Petrom Potočnikom in svojo vzdrževalno skupino skonstruiral napravo za doziranje vratnih kril. Po načrtu inovatorja so izdelali v sodelovanju s tovarno opreme Alples Železniki potisno napravo za krila, ki skupaj z dvizžno mizo in križnim transporterjem nadomešča težko fizično delo dveh de-

Ivan Kompreg

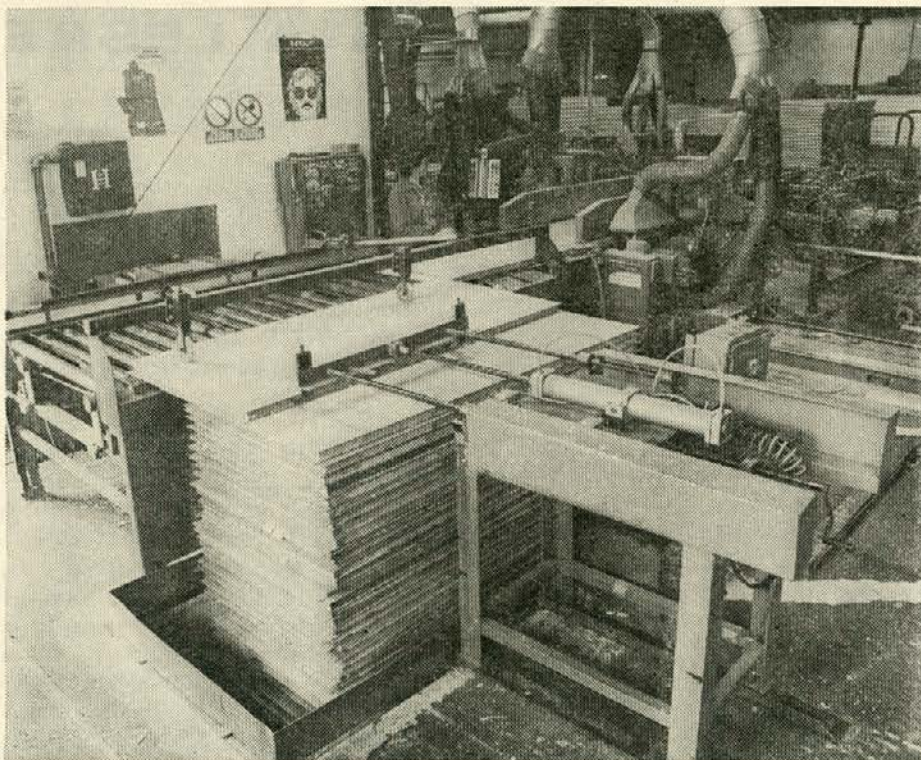
lavcev. Pri potisni napravi dela sedaj samo en delavec tako, da nadzira delo naprav.

Obračalna naprava za vrata med obema brusilkama je v celoti izvirna rešitev inovatorjev. Zamisel o konstruiranju te naprave je Kompreg dobil že takrat, ko je prišel vprašat za delo v tovarno. Na tej liniji je pred rekonstrukcijo delalo sedem ljudi, sedaj pa jih dela samo pet.

Po zagonu teh naprav je bilo potrebno izvesti še nekaj manjših izpopolnitev pri doziranju, ki so jih opravili inovatorji sami. Kapaciteta linije je sedaj enaka kot pred rekonstrukcijo, letni prihranek v norma urah pa je 6578.

Na liniji za brazdanje in brušenje vratnih kril je še delovno mesto zlaganje vratnih kril, ki zahteva večje fizične napore delavcev. Tov. Kompreg ima že zamisel o posodobitvi tega opravila in predvideva, da bodo težko fizično delo na tem delovnem mestu odpravili še v letošnjem letu.

Inventivna dejavnost je v tovarni pohištva Prevalje v zadnjih letih precej razširjena. Od leta 1981 dalje so evidentirali 26 koristnih predlogov, od katerih je bilo ovrednotenih z denarnim nadomestilom le 5 oz. 6 predlogov. Inventivna dejavnost se v tovarni na Prevaljah lahko uveljavlja, ker imajo inovatorji, zlasti v vzdrževalni skupini in pri vodstvu TOZD podporo in pomoč, vendar pravijo: »Zamislil je še veliko, denarja pa bolj malo.«

Doziranje vratnih kril

Ida Robnik

Solidarnost za delavce TSP Radlje – Podvelka

Zvezni zakon o začasni prepovedi razpolaganja z delom družbenih sredstev za izplačevanje osebnih dohodkov v letu 1984 med drugim omejuje višino akontacij osebnih dohodkov v OZD, ki so v zaključnem računu za leto 1983 izkazale izgubo. Omejitev prizadene tudi naš TOZD TSP Radlje-Podvelka tako, da bodo delavci prejeli v mesecu juniju in juliju le zajamčene osebne dohodke v višini 12.200,00 din mesečno na delavca.

Izvršni odbor konference sindikata Lesne je zasedal v začetku meseca junija in zavzel stališče, da je delavcem TSP Radlje-Podvelka nujno potrebno zagotoviti takšne osebne dohodke, da ne bo ogrožena njihova so-

cialna varnost in motivacija za nadaljnje izvajanje sancijskega programa.

V prvih treh mesecih so imeli v TOZD TSP Radlje-Podvelka še ca 35 milijonov din izgube, v aprilu je bila že precej manjša, do polletja pa predvidevajo, da rdečih številčk ne bodo več prikazovali.

Delavci temeljnih organizacij Lesne in delovnih skupnosti so se na predlog izvršnega odbora konference sindikata Lesne odločili, da bodo v mesecu juniju in juliju delali v proizvodnji po en dan in zaslužek iz tega dela namenili preko sindikata v pomoč delavcem TSP Radlje-Podvelka za izplačilo osebnih dohodkov. Delavci delovnih skupnosti in Blagovnega prometa bodo delali v proizvodnih TOZD v popoldanskem času in ob prostih sobotah. Osnovna organizacija sindikata TOZD TSP Radlje-Podvelka bo tako zbrana sredstva vrnila osnovnim organizacijam sindikata Lesne v zadnjem trimesečju letošnjega leta, te pa se bodo lahko odločale, kaj bodo z denarjem naredile.

Ida Robnik

Kopenhagen - skandinavska razstava pohištva

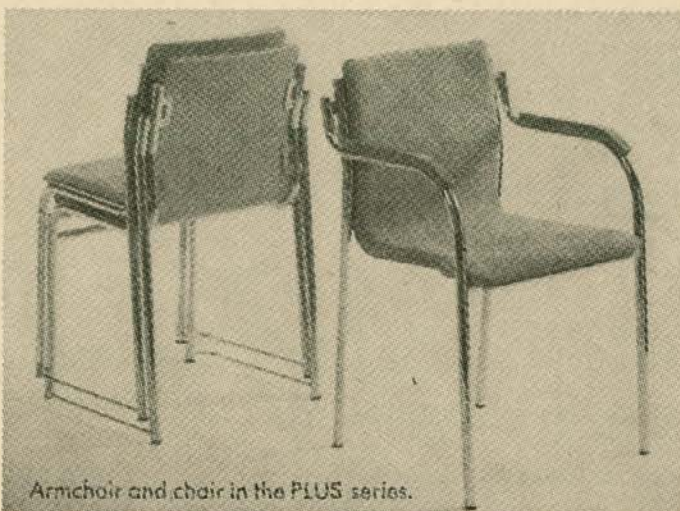
Skandinavski sejem pohištva v Kopenhagnu, ki je trajal od 8. 5. do 13. 5. 1984, je tudi letos presenetil z novimi oblikami, materiali in konstrukcijskimi rešitvami. Najbolj živahno je bilo na švedskem, danskem in finskem razstavnem prostoru, saj so omenjeni proizvajalci res pravi mojstri v oblikovanju vseh vrst pohištva, predvsem iz masivnega smrekovega in borovega lesa. Za razliko od prejšnjih let se je letos pojavilo veliko pohištva iz masivnega tikovega lesa z visoko stopnjo obdelave in široka paleta sedežnih garnitur, prevlečenih z različnimi vrstami usnja.

Če bi v kratkem prikazali celotno sliko svetovne pohištvene industrije, ki je bila prikazana, bi lahko rekli sledeče:

1. substituti za les (aluminij, jeklo, steklo, PVC) so letos za razliko od prejšnjih let še v večji meri zastopani v vseh vrstah pohištva, kar pa pogojuje tudi dejstvo, da poraba lesa iz leta v leto narašča. Prognoze evropske porabe lesa pa napovedujejo v letu 2000 pomanjkanje lesa in predvidevajo uvoz od 85 do 115 milijonov m³ (r.e) iz drugih svetovnih regij.

Vezan les je skoraj nepogrešljiv material v proizvodnji sedežnih elementov lahkotnih konstrukcij

Armchair and chair in the PLUS series.

Površinsko obdelane kovinske cevi konkurirajo lesenim konstrukcijam

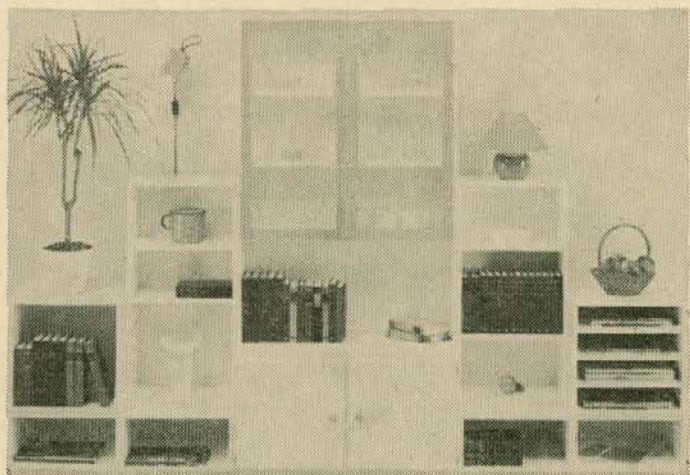
Omenjeni substituti za les so v veliki meri zastopani pri oblaginjenem pohištvu in predstavljajo pri nekaterih artiklih celotno osnovno konstrukcijo. Za razliko od lanskega leta so na letošnjem sejmu prikazali s tekstilom ali usnjem popolnoma zakrito kovinsko ogrodje oblaginjenega pohištva, še vedno pa je poudarjena kombinacija oblaginjenja in masivnega lesa.

2. Čeprav iverna plošča na področju pohištvene industrije izgublja bitko z naravnim masivnim lesom, pa ji oblikovalci pohištva garantirajo obstanek v kombinaciji z masivnim lesom. Na Zahodu se zadnje čase uveljavlja kombinacija oplemenitene iverne plošče iz masivnega borovega ali smrekovega lesa ter pohištvo, izdelano v celoti iz barvne oplemenitene iverne plošče, pri katerem je vidna zelo kvalitetna obdelava robov. Furnirana iverna plošča, čeprav tudi ta obdelana z masivnimi nalimki, je bila v manjši meri zastopana na področju pisarniške opreme.

3. Vedno večjo veljavo dobiva vezan les in to predvsem zaradi neomejenih možnosti krivljenja, oblikovanja in elastomehanskih lastnosti, zaradi katerih je skoraj nepogrešljiv material v proizvodnji sedežnih elementov lahkotnih konstrukcij. V svetovni proizvodnji lesnih tvoriv je proizvodnja vezanega lesa na prvem mestu, sledi proizvodnja ivernih in vlaknenih plošč. Za Evropo pa velja ravno obratno; na prvem mestu je proizvodnja ivernih plošč, sledi proizvodnja vlaknenih plošč in šele na tretjem mestu je proizvodnja vezanega lesa.

V pohištveni industriji vezanemu lesu zelo konkurirajo kovinske pohištvene cevi, ki se lahko krivijo in oblikujejo kot vezan les.

Marjan Tovšak

Kombinacija bele oplemenitene iverne plošče in masivnega lesa

Ko brazde - čakajo . . .

Zakona narave ne spremeni še tako huda zima.

Vigred pride, če tudi s precejšnjo zamudo. Pride zagotovo. Z njo pa pride tista bujna rast. Speče doline pod Urško, pod Peco, pod Strojno z Zelenim bregom vred si nadenejo prelepo zeleno podobo. Tisočeri koroški gruntiči ozele nijo. Tako svatovskega navdih je barva vigredne trave. Nič še ni po gnalo na njih. Temnorjave kocke med travniki. Na teh njivica h bo koroški človek plel, prekopaval, rahljaj, ospal, škropil in setev zalil s kapljicami znoja, tu z vzdihom ob bolečem krču od pripogibanja skozi vroče poletne dni, tam s pesmijo in požvižgavanjem. Travnike in njivice pa objemajo gozdovi. Nekje ogromne površine, drugod pa prav malo, ponekod celo premalo za najnujnejšo kurjavo. Temnozeleni gozdni sestoji dajejo koroškemu človeku dišečo svežino zraka. Čebelice letijo z drevesa na drevo, z rože na rožo. Veter pihlja in hladi človeku žuljave dlani.

Le v to brazdo in še v ono njivo, dokler je vreme ugodno, je treba hiteti s setvijo. Teden prej ali pozneje posejati, se pravi - pridobiti časa za rast dovolj zgodaj v vigrednih dneh, to se v pridelku bogato obrestuje, kajti pozno setev prehititi z goden jesenski hlad in je pičel pridelek neizogiben. A dolgo ležeči sneg zamudi mnogo, mnogo. Hitimo, hitimo, polagajo starši na srce svojim otrokom. Mlad človek to že zelo zgodaj občuti. Višje ležeče kot so domačije, bolj pride to do izraza. To je zakon koroških hribovskih gruntov, ni napisan pod to in to točko in ni opremljen s členom uradnega lista. Ga je pa moč čutiti z izkušnjami, ki so pogosto boleče.

In zakon narave je bil prav tak tudi med vojno. Tam doli na Zelovcu, pri Pelčevi bajti so bile že koprnice, ko so višinske strmine pod goro bile pokrite še z zmrzlim snegom. Če tudi je bila zadnja zima tako kruta, se je morala umakniti vigredi.

Po gozdnih kopicah se je vojak ozrl za štorom, morda se je vsedel, mogoče je na štor naslonil utrujeno nogo. Kdo bi danes mogel to vedeti? Je pa zagotovo nekaj načrtoval, tako iz hvaležnosti. Tam z Macigojevega dol je bil doma. Bil je še mlad. Ženo je imel v taborišču. Očeta in mater so na varno odpeljali njegovi soborci. Otroček, edinček, je odšel z dedkom in babico. Če si bo učal svobodo, bo družini v Pelčevi bajti

pomagal. Zime so bile hude. Lakota in mraz, z njima pa strah za življenje. To so bili trije sovražniki, ki so stalno sledili partizanom. V hudem mrazu so si partizani posušili premočeno obleko in obutev v revni bajti Pelčevih. Če tudi je družina skromno živela, je s prijazno besedo ponudila nočnim gostom tudi kako toplo jed. In suh topel kot za počitek. Od desetih otrok jih je bilo doma le dvoje najmlajših. Vsi drugi so služili pri okoliških kmetih. Le Pepij in Franc sta bila v nemški vojski. Postala sta ujetnika na ruski fronti.

Sčasoma so Rusi formirali prostovoljce med ujetimi Nemci, ki naj bi jih transportirali v Bosno k partizanom. Marš je trajal mesec dni. Večji del poti so ljudje prehodili peš iz Rusije v Bosno. Ko Pepij to pripoveduje, navadno pove s solzami v očeh, kako je v neki noči taval in iskal suhega kofička. Dotipal se je do neke stavbe in ves upehan tam zaspal. To je bilo še na ruskem ozemlju. Zjutraj je pa spoznal, da je zašel med mrtve vojake, ki so jih začasno zložili v tisto uto.

Ko so ti slovenski ljudje z nemške vojske nazadnje prišli v Bosno, kjer so čuli znano govorico, se jim je odvalil velik kamen od srca. Pa sta se oba brata - Pepij in Franc srečala v bosanskih lesovih pri partizanih. Obujala sta spomine na nemško vojsko in se čudila, da ju je usoda naključno združila v isto edinico.

Potem je brat obvezoval brata in pri tem tudi on postal žrtev sovražnikovega orožja. Pepij je dobil strel v glavo. Iztaknilo mu je oko. Tudi Franc je bil ranjen v glavo. Oglušel je na eno uho. Brata - invalida - sta se po vojni vrnila v Pelčevo bajto. A partizan izpod Urške gore jih ni pozabil. V letu 1949 so postali lastniki na Jugavi domačiji v Kotu. Sedemčlanska družina se je priselila na Jugovo. Dekleti Fanika in Tončka sta zapustili kmečke službe in se pridružile bratoma za pomoč na gruntu. Mama je prišla z malima dvema. Skupno in složno so živeli.

Mesec maj je bil pred durmi.

Dolina ob toku Meže je dihala svobodno.

Mogoče je bilo v letu 1949. Znalo je biti tudi leto pozneje.

Pod Pečnikovim jezerom nas srečata dva fanta, ki sta namenjena na Macigo-

jevo pušo. Nanosila naj bi iveri, hosto in gozdnih odpadkov za kres pred 1. majem.

Tu gori s puše je razgledna točka. Segaj od Sel do Zelovca, objame Ravne in Prevalje in njune sončne obronke - od Tolstege vrha in Zelenega brega, kjer v vrh segajo libeliške strmine s senčne strani. S puše je razgled na cerkvico sv. Urha v Strojni in domačije okoli nje. Dalje je vidna cerkvica sv. Danijela z današnjo turistično vasjo in vrsta domačij na Dolgih brdih. Nad njimi Holmec in državna meja s Sv. Marjeto.

»Ta dva sta pa Jugova,« so dejala okoliška dekleta, ki so se s puše vračale od pogozdovanja.

»Nič več služiti, nič več dnin,« ta misel jim je dajala moči. Ni jim bilo lahko. Orodje in vprege ni bilo. Denarja ni bilo. V shrambi in kleti nič. Hlev prazen. S potrojeno močjo so se za gnali v delo. »Naša zemlja, naš grunt, na svojem bomo gospodarili.«

Pa so se našli dobri ljudje. Pomagali so. Obretanovi v Mežici so jim dali junce v rejo. Pasli so jih. Jim kosili travo. Jih učili voziti. Tako so s časom pridelali doma potreben gnoj. Še kakšna krava »na cajtu« je prišla v hlev. Bilo je od nje vsaj še malo mleka. Tako je moralo miniti kar precej dela in časa, da so ob jasli bila privezana domača goveda. Dekleta so hodile na vigred sadit v lesove. Denar jim je zelo prav prišel. Sejale so svojo »r'pico«. To so na jesen odprodale. Ko so pa dozorele maline, so pa hodile v Macigojeve »frate«. Ob treh zjutraj je bilo treba vstati. Včasih je bil obralec malin od rose ves moker tudi do pasu, ko je gazil po visoki travi in grmovju za drobnimi rdečimi sadeži. Pa v »Kozji hrbet« so se Jugova dekleta odpravila po maline čez strme Kavsve streže. Na večer je težka košara utrudila tako drobno dekle. Naslednje jutro pa je bilo treba odnesti to težo v Prevalje. Med velike Jugove do brotnike smemo šteti Makijevo družino. Tam so imeli gospodarja z odrezano roko. Taka kmetija je pa odvisna od tuje pomoči. In Makijevi domači so bili tako dobri. Radi so pomagali. Posodili so žitno seme, posodili so mnogo orodja. Pomagali so v vseh rečeh in kadarkoli.

Tako so tekla leta.

Alekarjevemu očetu pa se je Jugova Fanika zasmilila. »Kaka dobra gospodinja bi lahko bila kje,« so si začeli dopovedovati. Pa so ji našli ženina.

Človeku se zdi, da je bilo to še le pred letom, tako svež je še spomin na

nevesto Faniko. Pa je že 29 let od tega, kar Fanika ne nabira več malin v Kozjem hrbtu. Še vsako leto se skloni k tlom, k rdečim jagodam. »Natek« jim rečemo, še rajši pa »prajzper«. Faniki to delo čudno »nada«. Se pravi, da ji gre od rok. Pa borovnic so polni Šelnperški lesovi in gob. Kolikokrat je utrujena Fanika morala iti iskat gobe, tudi v dežju. Potem pa jih je nesla v Pliberk, da je z zaslužkom od gob kupila sinu Pepiju kosilnico. Znala je štediti in vsako minuto porabiti za koristno delo tudi, ko so otroci bili še čisto mali. Takrat so ji pomagali še moževa mama, kolikor jim je še zdravje dopuščalo. In tako hvaležno je rada poudarila: »Prvi je pa Pepi Logar prišel nam na pomoč, ko je gorela hiša.«

Soparen majski večer je bil, ko so Fanikinemu Pepiju popeljali med gredicami – med cvetočimi grobovi.

Uro poprej se je ulila ploha. Rože na grobovih so hvaležno posrkale vlago. Namesto skorajšnjih poročnih darov so njegovi prinesli šopke in vence – pre-rane pogrebne.

Kako je s Faniko – njegovo mamico?

Ni mogoče za tako grozno bolečino najti besed. Ne premore jih naš slovar. Takrat si človek le še kot senca. Misli si ne moreš urediti. Dogodkom ne slediš. Tavaš odsotno. Potrebuješ mnogo mesecev, lahko kar leto dni, da možgani spet delujejo. Saj slovo od svojca je vendar najtežje doživeti, kjer je ljubezen v družini.

In spet bo pomlad prišla. In spet bo zeleno vse. In spet se bodo odprla srca dobrih ljudi.

Le skrbnih Pepijevih rok ne bo. To se bo povsod poznalo. Pod rožami bo počival mlad očka, ko bo Ivanka pripeljala danes še nerojenega otročka k Pepijevemu grobu. Troje žrtev je terjala cesta v Jugovem rodu v kratkih štirih letih. In že je drugi primer, ko je dekle ostalo samo z otrokom pod srcem v Jugovi družini. Kolikokrat bi poprosila Ocvirkovega Anzija za nasvet, ko bi še bil. Mnogo knjig je prebral. Zanimal se je za mnoge reči, mnoge reči. Bil je razgledan in v znanju podkovan. Tako tovariško je svetoval. Tudi njegove brazde so čakale, da je dorasla mlada moč. Mi ga pogrešamo. Tako sočutno je ravnal z govedom, a prav voli so podivjali ob ropotu nove samokolnice na gorah. Podivjana žival ga je vlekla s seboj v divjem teku in kar smo se najbolj bali, se je zgodilo. Podlegel je poškodbam.

Deset vîgredi je preteklo od takrat in še vedno vidim, kako ga polagajo v prerani grob, kako so mlade mamice – njegove vrstnice objele svoje otroke s ti-

him šepetom. Kaj bi mogle si drugega želeli, kot to, da bi otroci odrasli v tako dobre otroke, kot je bil pokojni Ocvirkov Anzij, iskren sin svojim staršem. Vedno je sebe postavil v določeni položaj, če smo se kaj pogovarjali. Bil je čustven in dober – tako dober.

Dolgi deset let ga že ni.

Lepota njegovega značaja pa je ostala neokrnjena. Lepota dobrega, poštenega in skromnega sina, nam pa soseda in svetovalca. Še vedno je tako živ spomin, ko odhaja po živino na Drmolčko. S seboj pa nosi knjigo iz knjižnice svojega učitelja Ozbija Lodranta. Njegova noga je vedela za vsak korak. Med potjo je porabil čas za branje. In vedno je prihajal tako točno, da smo se po njem ravnali s časom, tako točno ob pol šestih je odhajal skozi Škornco, kjer smo delali na travniku.

A usoda, ki je včasih tako kruta, je zahtevala njegovo ime zapisati v seznam ponesrečenih na cesti. A njegove brazde in sadno drevje in domačija so ga klicali in čakali, čakali...

Kot je v Zelenbregu pred mnogimi leti bilo hudo za lankove domače, ko jim je mladega gospodarja nepričakovano do smrti pokončal traktor, saj je tisti nesrečni slučaj bil med prvimi, ki ga beleži glasilo Viharnik, tako je naslednja leta prihajalo do vse pogostejših nesreč s tem kmečkim vsestranskim vprežnim pripomočkom, ki zdaleč prekaša še tako močne vole ali najbolj iskre konje. Močnejši in hitrejši je od vprežne živine. Bolj je donosen, bolj krotak, ko je vročina ni mnogo nadležnih muh okoli vprežene živine. Brez greha pa bi ga danes lahko imenovali, da je postal najbolj krvoločna zver, saj glasilo Viharnik beleži boleče število vsakoletnih nesreč ob toku Meže, Drave in Mislinje. Nič bolje pa verjetno ni drugod na deželi.

Kot je ranjena Fanikina notranjost, tako je s ponedeljkovim večerom pričelo deževati. Kot bi nad gomilo mladega Pepija jokalo tudi nebo. Štirinajst dni je neprenehoma rosilo, bilo je oblačno. Na Breznikovo domačijo ni bilo razgleda. Ob prvih nesrečah so si rekli: »Saj mora človek biti previden«.

Mehanizacija kmetijstva terja toliko življenj, vedno več in več. Večino delovnih oblek operejo pralni stroji. Ženske jih le še obesijo. Ob pogledu na delovne obleke stisne domačega s ponesrečenega doma: »Glej, Pepi je toliko dela opravil, zaslužek pa želel vložiti v obnovo zdaj hleva, pozneje česa drugega, pred tem v razne priprave – gradbene, zidarske. Kup lesa bo spominjal na narčrtovani hlev. Ko človek obideš bodečo žico na pašniku, ko opaziš trohnečo

hruško, ki mora biti posekana, ker jo vihar lahko polomi, ko bo živina na paši, ko človek opaziš grozeče kamne, ki so se z gozda prikotali in obstali za grmom sredi strmega pašnika in jih je treba zrušiti s strmine, ti spet pogled obstane na Breznikovem gruntu, kdaj bo dorasla mlada moč, ki bo bedela nad vsem.

Normalno je, da bodo traktorji brneli. Ranjenemu Fanikinemu srcu pa bo brnenje stopnjevalo bolečino. Ko bi traktorja ne bilo nikoli! Ko bi samokolnice ne bilo, bi danes Anzij še bil. Cepil in sadil bi »pevčanke« in opazoval bi čebele. Zdravil bi po okolici čebelje bolezn. In z njim se je bilo mogoče toliko pomeniti. Pa srečaš po 10 letih znanko Pavlo z našega grabna.

»Kar v zrak gledam, tiste bele črte od letal. O, Franci, le nanj mislim.«

Ob pomenku z njo zvem, da je ko-pilot bil njen sin, ki se je s sinkom med mnogimi smrtno ponesrečil z letalom ob predlanskem 29. novembru na izletu na Korziko. Toplota izpušnih motorskih plinov iz letala postane v hladnih višavah vidna kot bel trak. Mama ponesrečenega Terglavovega Francija pa vidi v teh belih črtah delček sinove prisotnosti. Saj je tako rada poprej spremljala s pogledi letala. V enih se je vozil njen sin. Pogosto jo je obiskoval in tako rad je imel svojega sinka na Čečovju. In tudi smrt ju je ugrabila skupaj na potovanju. Tako je v ljudeh, ki se ljubijo, po ločitvah še vedno obstaja notranja vez.

Budijo se spomini ob pogledu na njihove predmete. Na njihova dela. Ko si človek utrjen od dela, ko se mudiš v hlevu, ko se pozno v noč uležeš, ti je ob spominu na tvoje prijetno in toplo.

In s časom bodo drobne rokice objele Faniko. Mehko, nežno in čas bo delno prekril rane.

In vsako vîgred bo v Zelenbregu zelenelo in cvetelo. Sonce bo grelo brazde.

In vedno več jih bo, ki bodo Fanikine ljubezni in ljubkovanja željni in bodo njeno pomoč potrebovali.

Mici Kotnik

NASMEJMO SE ŠKRATKOM

V boju z alkoholizmom je treba PITI (biti) ODLIČEN (odločen) VINJAK (vojak).

Naša sodelavka je PRENOSNA (ponosna) žena, UPORABLJALI (upodabljali) so jo celo pisatelji.

Standard je padel, misliti moramo na to, da bodo POGREBNI (potrebni) stroški čim manjši.

Tudi rekreacija prispeva k dobremu SPANJU (stanju) pri delu.

PRIPRAVNO (prepovedano) je uporabljati službeni avto privatno.

Naša skrb za obveščanje je REVEN (reden) pojav.

Moj obisk pri Kumru

Da so Korošci gostoljubni in za pogovor odprti ljudje, spozna vsakdo, ki ga pot zanese v njihov kraj. Tudi kraji so za tiste, ki pridemo od drugod, zelo mikavni in lepi, da si jih je vredno ogledati.

Ko sem bil v Mežiški dolini po opravkih, mi je šinila v glavo misel, da bi spoznal kraj in ljudi Koprivne, od koder prihajajo lepe črtice tudi za naše glasilo. Ze Črna, ki leži v ozki soteski, je po svoje lep in slikovit kraj in motil bi se tisti, ki misli, da je to sajasto in črno naselje in ni mi znano, zakaj so ta kraj tako poimenovali. Kako krasen je pogled v majskih dneh na ozelenele trate, iz katerih štrli nekaj belih skal različnih velikosti, večje pa visijo, kot bi grozile, da bodo zasule naselje. Pa skala sredi Črne, v kateri domuje medved kot v pravem brlogu, kar je videti, kot v naravi! Le katero oko bi prezrlo rudarski muzej v naravi, da o drugih zanimivostih ne govorim.

Toliko o Črni na Koroškem, ki sem si jo utegnil le mimogrede ogledati. Moj cilj je bila Koprivna, kamor pelje popoldanski avtobus šolarje, delavce in tiste, ki gredo po opravkih v dolino in tem sem se pridružil tudi jaz. Avtobus nas je peljal skozi ozko sotesko ter po ozki serpentinasti in lepo asfaltirani cesti, ki se vijuga ob Meži. Strah, da bi zgrešil pot, je odpadel že v avtobusu, ko sem zvedel, da dobim spremeljevalca skoraj do cilja, pač pa so se pojavile nove skrbi, oblaki so se spustili čisto nizko in močno je začelo deževati. Malo pred razpotjem pa mi potnik še pove, da sva blizu državne meje. In kaj, če se srečam z graničarji, ko sem brez posebnega dovoljenja? Kam tedaj, če me Kumrovi kot posvetneža hladno odslovijo v tem slabem vremenu, saj v dolino do trde noči ne bi prišel.

Ko sem prestopil prag velike nadstropne hiše in zagledal prijazne obraze, so se vse skrbi razblinile. Stara mama ali bica, kakor jo kličejo, je bila v kuhinji pri otrocih. Brž je povedala, da imata mlada dva v hlevu neko nujno delo. In tako sva se ob narezku in silcu žganja kar midva zapletla v pogovor.

Medtem je veter prepodil oblake in dež je ponehal. Kumrova mama me je povabila na kratek sprehod do cerkvice sv. Ane, ki stoji na sosednjem gričku in so jo krajani z obnovo rešili propadanja. Ponosna je sogovornica na to cerkev, še bolj pa na svoja polja, čeprav strma, ki jih je polnih petdeset let napajala z znojem. Ponosno pove, da jo je Kumrov Zepa, kot so ga takrat kličali, zasnuvil, ko je bila za deklo pri Jeklu in ni imela nič drugega kot žuljave roke in zvesto srce. Vendar tašče velikih gruntov snah brez dote v tistih časih niso sprejemale odprtih rok. S slogo in pridnostjo sta skupaj z možem reševala težave, ki so bremenile grunt.

»Z lesom se v tedanjih časih ni dalo izvleči, saj bi stroški dela in spravila vzeli ves iztržek. Veliko smo si pomagali z rejo živine in ovac, ki smo jih čez poletje prepasli na Peci. Več kot

petindvajset govedi in do stopetdeset ovac smo priredili s pomočjo pašnikov na Peci, ki jih je bil del naša last. Kar dokajšen dohodek je bil od ovac, katerih cena ni bila dosti nižja od govedine.«

»Kdo pa je kupil največ vaših ovac?« sem jo pobaral. »Ja, kar precej smo jih švercali v Avstrijo. Tirolci so jih odnesli po cele trope, pa Dolenjci, s prodajo ni bilo težko. Iztržek je bil tudi od volne. Na Peci smo pasli vse dotlej, dokler se ni pojavil medved, od takrat se paša tam gor ni več splašala. Velikokrat je bilo treba meriti pot tja gor, kar tri ure hoda v eno smer. A v planino sem vedno rada hodila. Še pred desetimi leti sem šla gor in sin me je za spomin slikal tam vrh Pece. Se sedaj bi šla gor, če me bolečine v križu ne bi izdale.«

Spomini ji uidejo nazaj v otroštvo in rojstni kraj v Ljubno, kjer jo je leta 1910 mati položila v zibelko. Le pet let sem bila od materi, potem pa je umrla. Oče je padel v prvi vojni in tako je otroška leta preživljala pri tujih ljudeh. Del otroštva je preživela onkraj meje, odkoder jo je pot za kruhom pripeljala k Jeklu, kjer jo je zasnuvil njen bodoči mož, ki že petnajst let počiva v grobu.

Sonce, ki se je prej skrivalo za oblaki, je že zahajalo za vrhove, ko sva se z bico vračala proti kmetiji, ki bi se lahko ponašala kot najvišja v Sloveniji 1230 m nadmorske višine, le sosed Jekel je še za sto metrov višje. Ustavila sva se pred mogočno Kumrovo, v nadstropje zidano, hišo, ki jo je dal zadržati možev dedi. Ponosna je bica tudi na priimek, ki se že nad petsto let drži hišnega imena. In prav gotovo se bo še dolgo ohranil. Dve vnučki in trije vnuki bodo že poskrbeli za to. Mogočni hiši delajo družbo še starinsko grajena kajža in kašča in druge pomožne stavbe, ki jih je bilo treba preurediti novim potrebam primerno.

»Kako ste preživeli leta, ki se jih neradi spominjamo, se pravi med vojno?« »Oh, kar zelo hudo je bilo, partizani so se v teh krajih kar radi zadrževali, kar po cele noči sem jim kuhala in pekla kruh, pa tudi iz hleva je šel precejšen delež za borce, za vse to mi ni žal, da bi le še bil mir v svetu. Ob majhnih otrocih sem kar veliko strahu prestala pred Nemci, a se je še kar vse srečno izteklo.« Popelje me v lepo urejeno sobo, kjer visi na častnem mestu priznanje za sodelovanje med NOB. Tudi mlad gospodar Jože je prejel nekaj priznanj za skupne interese njihovega kraja.

Kumrova mama z »rukzakom« na vrhu Pece

Kot živ leksikon je bila sogovornica še vedno bica, kajti mlada dva sta imela delo pri živini, ki je redijo kar precej in še okoli dvajset ovac, kar ni malo za dva ali tri pare rok. Še dobro, da je hlev preurejen in je delo znatno olajšano. »Sreča, da ni bilo še hujše, a vendar nas je Jožetova invalidnost precej prizadela. Še dobro, da lahko dela sede na strojih, s katerimi si prisluži denar za tista dela, ki jih sam ne zmore zaradi invalidnosti: košnje v strmini in dela v gozdu.«

Še veliko načrtov imajo, radi bi preuredili mogočno stavbo za kmečki turizem in delno obnovili kajžo in kaščo, ki se čudovito skladata z okoljem, v prenovljene prostore pa namestili starinsko opremo, ki se bo dopolnjevala z novo.

Le malo časa je ostalo za pogovor z mlado gospodinjjo, ki naju družijo isti konjček. Le to mi je utegnila zaupati, da se že zdaj pripravlja na kulturni program za koroški turistični teden, pri katerem redno sodeluje. Pokazala mi je tudi zakladnico svojih pesmi, ki so že tudi uglašene in jih igrajo na koncertih. Pozna večerna ura nas je nagnala vse k počitku.

Za negotovost in strah pred neznanim, me je nagradil gostoljuben sprejem, še bolj pa drugo jutro vzhajajoče sonce, ki je z nebeško lepoto pozlatilo zasnežene vrhove Podoljševe, Raduhe in Pece, med katerimi se skriva Koprivna s svojimi gostoljubnimi prebivalci. Upam, da mi Kumrovi ne bodo zamerili, če sem zapisal o njihovi preteklosti in sedanosti, o njihovem rodu in načrtih, na katere smo lahko ponosni vsi Slovenci. Če bi bilo veliko njim podobnih, bi danes ne bilo širom po domovini toliko opuščenih kmetij, ki so še dosti bolj pristopne in položne, a jih, žal, preraščata grmovje in plevel.

Ludvik Mori

Želje

Ni več dolgo, ko si bomo spet z novim letom srečo zaželeli, veliko spet prelepih bo besed, da le v miru bi naprej živeli.

Zato bi tudi jaz zaželel vsem, veliko sreče in uspehov polno, vsi smo potrebni sreče, dobro vemo, nesrečnežev ima že svet prepolno.

Ne pozabimo star pregovor ta, da vsak je svoje sreče le kovač, kar si pridela človek, to ima, takšen je sistem življenja pač.

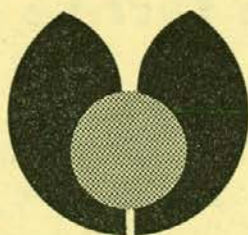
Zlatko Skrubelj

KOROŠKA KMETIJSKA
ZADRUGA, n. sub. o.
SLOVENJ GRADEC

KOROŠKA ZADRUŽNA
HRANILNO KREDITNA
SLUŽBA, n. sub. o.
SLOVENJ GRADEC

PRILOGA ZA KMETIJSTVO

PRILOGA ZA KMETIJSTVO izhaja mesečno. Prilogo izdaja KKZ Slovenj Gradec in KZ HKS Slovenj Gradec in je sestavni del Viharnika.

Ureja uredniški odbor. Glavna urednica Rok Gorenšek in Jože Krevh.

Naslov: KKZ Slovenj Gradec, Celjska c. 7, Uredništvo priloge za kmetijstvo, telefon 842-341.

Klišaji in tisk: ČGP Večer Maribor, Tržaška c. 14, 62000 Maribor, 1984.

LETO IV — STEVILKA 7

JULIJ 1984

POSTNINA PLAČANA

TZO „Ledina“ prejela nagrado občine Slovenj Gradec

Ob prazniku Občine Slovenj Gradec je bila na svečani seji občinske skupščine TZO »LEDINA« podeljena NAGRADA občine Slovenj Gradec za leto 1984.

Nagrado občine je TZO prejela za uspešne proizvodne rezultate pri prireji mleka. TZO »LEDINA« namreč v prizadevanjih za povečano tržno prirejo mleka od leta 1980 naprej dosega vidne rezultate, tako pri vključevanju zasebnih kmetij v tržno proizvodno mleka v družbenem sektorju. Od leta 1980 naprej je bilo na novo vključenih v tržno proizvodno mleka 119 kmetij, s tem, da so bile to kmetije iz dosedaj pasivnih območij občine in sicer iz Razborja, Zaverš, Pake, Golavabuke, Pameč in Legna. Tako je bilo tudi tem oddaljenim hribovskim kmetijam omogočeno pridobivanje dohodka vsak mesec.

Rast tržne prireje mleka od leta 1980 je bila sledeča:

— v organiziranem zasebnem sektorju so porastli tržni viški mleka od 4.150.000 litrov v letu 1980 na 5.170.000 litrov v letu 1983, tako da znaša poprečna letna rast 6,25 %,

— družbeni sektor pa je povečal svojo proizvodno mleka od 278.000 litrov v letu 1980 na 348.000 litrov v letu 1983, poprečna letna rast znaša 5,25 %.

Prikazani proizvodni rezultati pri prireji mleka so pomemben prispevek združenih kmetov in delavcev TZO k izboljšanju prehranske bilance tako v občini in na širšem oskrbnem območju, saj količine mleka presegajo potrebe naše občine, tako da znaša tržni presežek mleka okrog 3.500.000 litrov letno.

JOŽE KREHVH

septembra letos. Lahko pa se odločijo, da ostanejo v starem sistemu — starostnem zavarovanju kmetov — če so dopolnili starost 60 let;

— da bo pokojnina za 15 let pokojninske dobe letos znašala za kmeta 4.952,00 din, za kmetico pa 5.660 dinarjev;

— da še vedno ni rešeno vštevanje časa opravljanja kmetijske dejavnosti zakonca kmeta-kooperanta v pokojninsko dobo, verjetno pa bo sprejeta naslednja rešitev, to je dokup let s plačilom 50 % ali 75 % prispevka določenega za »dokup let« pod splošnimi pogoji;

— da se lahko uveljavlja pokojninska doba za kmete, ki prvič stopajo v zavarovanje tudi s pričami (ta pokojninska doba je udeležba v NOB od začetka vojne do 15. maja 1945, članstvo v kmečki delovni zadrugi, delovno razmerje, kakšna druga posebna doba) najkasneje do 31. 12. 1984, oziroma v roku enega leta od vstopa v zavarovanje.

JOŽE KREHVH

Predstavljamo kmetijo Meležnik

Na Stražišču nad Ravnami leži Merkačeva kmetija »Meležnikova« po domače. Zaradi intenzivne proizvodnje, je vredno, da jo поблиže spoznamo. Že vrsto let proizvodno sodeluje s KKZ »TRATA« Prevalje.

Ko je leta 1974 prerano umrl komaj 50 letni gospodar Valentin Merkač, je poleg žene Fanike in osmih otrok (2 sinova, 6 hčera) zapustil kmetijo že tržno usmerjeno v prirejo mleka. Bila je med prvimi, ki se je odločila za ureditev hleva na sistem odplakovanja.

Kmetijo je prevzel sin Štefan, ki kljub svoji mladosti (21 let) ni bil brez izkušenj in znanja. V Sentjurju je namreč končal poklicno kmetijsko šolo. Vendar bi mladi »virt« brez materine pomoči in nasvetov težko nadaljeval očetovo začrtano pot. Danes na kmetiji živi in dela poleg žene Marine še mati in brat Stanko, ki pa bo kmalu od-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Zavarovanci morda še ne veste

— da je skupščina pokojninske skupnosti spremenila sklep, ki se nanaša na plačilo prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje v tem, da se lahko kmet letos zavaruje le po šestem razredu, za katerega znaša letna obremenitev 32.760,-din;

— da se bo lahko kmet vsako leto odločil za višji razred s tem, da se bo

lahko po 10 zavarovalnem razredu zavaroval šele v letu 1988;

— da so kmetje, ki so se doslej že odločili za višji zavarovalni razred (nad šestim), letos zavarovani po 6 zavarovalnem razredu. Tisti pa, ki se še niso odločili ali pa so se odločili za nižji zavarovalni razred (pod šestim) pa lahko osnovo ponovno izberejo do 30.

Uspehi zadružne farme v Starem trgu

Leta 1983 smo zaključili modernizacijo in prenavo mlečne farme v Starem trgu. V farmi je sedaj 215 urejenih stojišč za krave in mlado živino ter boksi za sesna teleta. V silose za krmo je možno spraviti prek 1000 m³ silažne krme. Živalske odpadke (blato in gnojnico) pa prek posebnih kanalov zbiramo v 600 m³ velikem bazenu. Obnovljena je tudi strojna oprema za molžo in urejena naprava za dosuševanje mrve na skednju. Naložba je veljala prek 10 milijonov dinarjev (1 stara milijarda).

Z navedeno naložbo smo bistveno povečali pridelovalne zmogljivosti farme in tudi izboljšali delovne pogoje. Hlevi so sedaj popolnoma polni. Ta čas redimo v teh hlevih 110 krav

Radovednost, foto: J. K.

in 140 glav mlade plemenske in plemene živine s sesnimi teleti vred.

Za to povečano čredo živine je potrebno seveda pridelati tudi dovolj kvalitetne krme. Tudi na farmi si prizadevamo pridelati na lastnih kmetijskih zemljiščih dovolj kvalitetne krme, da so potrebe po nakupu industrijskih krmil čim manjše. Z boljšim gnojenjem, skrbnejšim spravilom silaže (trave in koruze) nam je lani uspelo pridelati dovolj krme za zimo. S skrbno nego čredinskih pašnikov pa poleti prepasemo okrog farme vso čredo krav.

Z ureditvijo kanalizacije v Starem trgu smo lahko letos na najetih župnijskih površinah posejali več silažne koruze. Tudi na novo pridobljena družbena zemljišča na Stibohu bodo služila za pridelovanje krme. Tako bomo zagotovili potrebno krmo za povečano čredo živine. Saj moramo po srednjeročnem planu povečati stalez krav od 100 na 150 glav, s tem pa seveda povečati tudi prirejo mleka. Kako uresničujemo ta plan, naj povedo sledeči podatki o doseženi proizvodnji mleka na farmi:

— leta 1982 namolzeno	283.000 l mleka,
— leta 1983 namolzeno	348.000 l mleka.

Lani smo povečali prirejo mleka za 65.000 l ali za 23%. V letošnjih prvih petih mesecih (I–V) smo namolzili že 190.000 l mleka ali za 41.000 l več kot leta 1983 v istem obdobju, t.j. za 28% več. To so spodbudni uspehi, glede na to, da smo v prejšnjih letih precej zaostajali.

Tako se tudi delavci na zadružni farmi poleg uspešnih tržno usmerjenih kmetij vključujejo v skupna prizadevanja za povečano pridelavo hrane v KS Stari trg.

Ivan Kašnik

(Nadaljevanje s 1. strani)

šel v JLA. Tudi za nadaljevanje rodu mlada skrbita, saj imata že tri sinove, pričakujeta pa zopet naraščaj. Ko so nekoč na seji zadružnega sveta predlagali Štefana za delegata, je vstal in odločno rekel: »Ne, za take stvari pa nimam časa. Delam hčerko!« Upajmo, da se mu je tokrat posrečilo. Pravijo, da bosta celo dva oz. dve.

Kmetija meri skupaj 39 ha, od tega je 20 ha gozda in 19 ha obdelovalnih površin. Poleg travnih površin, ki jih je 17 ha, ima še približno 2 ha njiv, na katerih prideluje silažno koruzo in nekaj krompirja. Travniki, katerih je 4 ha, so trikosni, medtem ko na čredinskih pašnikih (okrog 10 ha) izvaja pašno-košni sistem.

Kmetijska zemljišča so blago nagnjena, tako da je možna tudi strojna obdelava. Na ha redi 2 GVZ, kar je za hribovsko kmetijo precejšnja obremenitev.

Kmetija je preusmerjena v mlečno proizvodnjo, saj odda letno okrog 55.000 litrov mleka in je po količini oddanega mleka v TZO »TRATA« med prvimi petimi. Vsako leto odda tudi dva bika in nekaj telic za nadaljnjo rejo, kar mu tudi povečuje dohodek na kmetiji.

Stalez živine pa je naslednji: 18 krav, 12 telic za plemensko vzrejo, nekaj jih obdrži za obnovo črede, ostalo proda, 10 bikov in dve teleti. Čreda je sivo-rjave pasme. Poprečna letna mlečnost na kravo je 4600 l. Za krmljenje uporablja doma pridelano voluminozno krmo, krmila krmil le najboljšim molznicam v času ovimljanja in pa bikom za dopitanje pred oddajo v zakol.

Da pa lahko zadovolji potrebe po krmi za 40 glav živine, ne gre brez

gnojenja. Sam gospodar pravi, da je gnojenje tisto, ki je prispevalo k takšnemu staležu živine. Poleg gnojenja z gnojevko izdatno gnoji tudi z mineralnimi gnojili, saj na ha letno potrosi okrog 1000 kg.

Po analizi zemlje, ki je bila narejena 1978. leta, vidimo, da so travne površine zakisane in da je nujno apnenje. Poleg apna primanjkuje zemlji tudi fosforja. S pravilnim gnojenjem bo lahko pridelal ob manjši količini potrošnega gnojila enake pridelke in s tem zmanjšal stroške pridelovanja osnovne krme.

Za spravilo krme ima že linijo kmetijske mehanizacije. Poleg dveh traktorjev (fiat Store 404 in ferguson 35) ima še samonakladalno prikolico, rotacijsko kosilnico, obračalnik, sod za gnojevko. Nekaj strojev, kot so sadilec

krompirja, izruvač krompirja silokombajn, sejalnico koruze pa ima v strojni skupnosti še z drugimi kmeti.

S proizvodnimi rezultati so na kmetiji zadovoljni. Problemi, ki jih tarejo, pa so seveda visoke cene umetnih gnojil, težave pri nabavi repromateriala, krmil, koruze. Če se stanje ne bo izboljšalo, pravi Štefan, bo nujno spremeniti kolo-bar in posejati več žit za domačo uporabo. Da pa bo lahko ohranil takšen stalež živine, bo moral nujno posvečati več pozornosti načrtnemu izkoriščanju travnatega sveta, pravilni tehnologiji gnojenja in spravilu osnovne krme.

Pri uresničevanju zastavljenih ciljev pa mu bo pospeševalna služba TZO »TRATA« rada priskočila na pomoč.

Amalija Ceklin, dipl. ing. agr.

Meležnikova družina

Izlet skozi štiri republike

Tri dni, od 2. do 5. junija letos, je trajal izlet KKZ TZO »LEDINA« in DSSS-KKZ iz Slovenj Gradca skozi štiri republike: Slovenijo, Hrvatsko, Srbijo in Bosno. 51 udeležencev tega enkratnega avtobusnega izleta je bilo zadovoljnih, srečnih in veselih na vsej poti, saj je bilo potovanje izredno zanimivo, bogato in prijetno. Tudi vožnja sama, ki se je nekateri tako zelo bojijo, ni nikomur delala kakšnih težav. Organizacija izleta je bila brezhibna, za kar gre zahvala v prvi vrsti pobudnikom — glavnim trem; to je direktorju TZO »LEDINA« tov. ing. Tinetu Vižintinu, Ferdu Javorniku — vodji trgovskega obrata TZO »LEDINA« in Mihaelu Kavniku — predsedniku sindikata TZO »LEDINA«. Ti trije so bili največ »krivi«, da je do tega izleta sploh prišlo. Na izletu je bilo poskrbljeno za vse. Sofer in Izletnikova vodička tov. Karolina Žohar iz Celja, sta poskrbela, da se je kar največ videlo, takega, kar je bilo ogleda vredno, sami udeleženci obeh spolov pa so po svojih zmognostih in talentih poskrbeli za zares dobro voljo, tako da vse tri dni nihče niti z besedico ni omenil problemov in težav, ki nas tarejo doma. Petja, muzike, plesa, jedi in pijače, spanja, dremanja, ponočevanja in bedenja je bilo za vsakega dovolj na razpolago, tako da je vsak lahko prišel na svoj račun ali pa po svoje prispeval, da je vse v redu potekalo.

Pot nas je iz Slovenj Gradca vodila najprej skozi Slovenijo — Velenje—Celje — Zidani most — Krško z atomsko centralo, do Čateža, nato skozi Hrvatsko po Slavoniji mimo Novske, Slavonskega broda. V daljavi smo videli hribovje Dilj, Ravno goro, Papuk, Fruško goro, na bosanski strani pa Kozaro. Ob cesti Bratstva in edinstva, po kateri smo se vozili, so se izmenjavala bogata žitna polja, koruze, pšenice in sladkorne pese s hrastovimi gozdovi.

Pri Sidu smo prišli v Srem in v Srbijo, pravzaprav njeno avtonomno pokrajino Vojvodino. Skozi zapadna beograjska vrata, ki jih tvorita dve visoki stolpnici, postavljeni vsaka na eni strani ceste, smo se pripeljali v Novi Beograd, ki je s svojimi impozantnimi stavbami naredil na nas močan vtis. Preko novega savskega mostu smo se pripeljali v stari »pravi« Beograd ter takoj odšli na obisk in počastitev največjega sina jugoslovanskih narodov maršala Jugosla-

vije tov. Josipa Broza Tita, ki počiva v hiši cvetja na Dedinju. Pristostvovali smo menjavi straže, ki jo drže ob njegovem grobu strumni gardisti, videli smo rezidenco, darove in poklone vsega sveta, videli njegov lovski dom in trofeje, videl, kje je delal, kje počival, kje igral biljard ter sprejemal tuje državnike. Odhajali smo zamišljeni, med klici pavov, ki se sprehajajo po parkih in s svojimi klici opozarjajo, da je TITO ljubil naravo in življenje. Napravili smo še kratek ogled Beograda iz avtobusa in se mimo Avale skozi plodno Šumadijo zapeljali na Topolo in Oplenac na ogled cerkve — mavzoleja Karadordevičev, kraljevske dinastije, ki je nekoč vladala Srbiji in predvojni Jugoslaviji. Cerkev na Oplencu predstavlja biser umetnosti in je neprecenljive vrednosti. Po krajšem postanku nas je pot vodila naprej skozi Lazarevac, Valjevo, preko srbskih planin in hribov do Bajine bašte (hidrocentrala) na Drini. Na tej poti, ki je zelo slikovita, mi je postalo bolj jasno kaj je pomenil leta 1914 za Srbe in Avstrijce krvavi »Marš na Drino«. Prenočili smo v hotelu Beli dvor, ki spada v sklop vojnega odmarališta planine Tara. V njega spadajo še hoteli Beli dvor, Javor in Omorika. Čisto blizu pa je tudi čudovita Titova lovska kočica, ki je danes muzej. Tu je bil samo dvakrat v svojem življenju. Zgrajena pa je bila leta 1979 v rekordnem času, v toliko dneh, kolikor je trajala Užiška republika.

Zaradi tišine in tistega zraka ter obširnih gozdov smo čudovito spali in se odpočili. Pozabili smo tudi na rahel strah, ki smo ga ponoči pri naši vožnji na TARO prestali, ko je že vse kazalo, da smo se izgubili in ko že nihče več ni vedel, kam gremo in če še sploh kam pridemo. Le mesec je vedel, kam nas vodi pot, zato se nam je tudi tako zanimljivo smejal skozi okna avtobusa.

Drugi dan smo si ogledali Titovo lovsko kočico in videli urejene ter očiščene gozdove, čudovite asfaltirane ceste in parkirišča na planini. Odhajali smo z nekakšnim strahom in tiho željo, da bi po nekaj letih bilo vsaj tako, kakor smo videli mi, da ne bi bilo slabše, kajti to bi bila velikanska škoda.

Partizanske vode so lep letoviški kraj na Zlatiboru, planini, ki je polna hotelov, počitniških hiš, vikendov, jezer in podobnega. Tam so nas v nekem gostin-

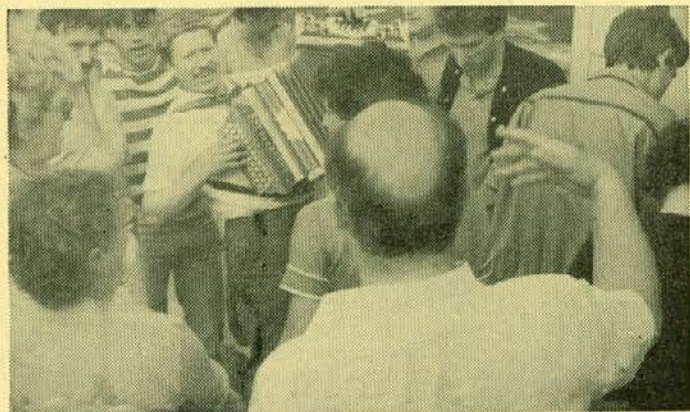

Lačni smo postali, foto: J. K.

skem lokalu prijetno presenetile brhke srbske »kelnarce«, bile so oblečene v čudovite srbske narodne noše. Od kraja dokaj nedostopne za naše slovenske šege, so kaj hitro spoznale glavno slabost Slovencev, namreč to, da niso radi žejni. Prav pridno so nosile na mizo »graševino«, vino v buteljkah. Graševina je bila vsem zelo všeč, še bolj pa brhke »kelnarce«, le J. je hotel glihati, ko je prišla vrsta, da da za buteljko, nanj. Ponujal je zamenjavo 2 del navadnega po povratku nekje v Slovenj Gradcu. Toda to je preprečil tov. B., ki je odločno dejal, če da J. za buteljko, potem dam jaz za dve, seveda kar tukaj na Zlatiboru, nikakor pa v Slovenj Gradcu in pri tem je tudi ostalo.

Pot smo nadaljevali skozi Titovo Užiico, ki se močno razvija in širi. Prišli smo na legendarno Kadinjačo, To je velikanski spomeniški kompleks, posvečen

(Nadaljevanje na 4. strani)

Najpogostejši prizor z izleta, foto: J. K.

Pred belim dvorom na planini Tara, foto: J. K.

Žalost pri Ošlaku

Adam Ošlak

Ošlakov grunt na Paki. Ošlakova tako lepo in sodobno urejena domačija žaluje. Žaluje gospodinja — žena Angela, žalujeta sinova Tone in Franci, žalujejo hčerke Zofka, Jožica in Lenka z družinami. Žalujejo za gospodarjem, možem in očetom Adamom Ošlakom, starim komaj 59 let, ki ga je kruta, neusmiljena bolezen mnogo prezgodaj iztrgala iz njihove sredine, od Ošlakove domačije, za katero je živel in jo ljubil, tako kot le malokateri. Vse svoje življenje, vse svoje znanje ji je posvetil, da je v dolgih 30 letih naredil iz nje to,

kar je danes. Bil je samouk, znal je narediti vse in iz vsakega materiala. Zato pa se tudi kmetija ponaša s takim izgledom in tako ureditvijo, kakor le redko katera druga pri nas. Adamu Ošlaku življenje ni prizanašalo. Mobiliziran je bil v nemško vojsko, doživel je krvave boje na fronti pri Leningradu in Pskovu v Rusiji. Ozebel je prišel v Celje in dvakrat pobegnil iz bolnišnice. Prvič je prišel do Vitanja, kjer so ga dobili Nemci in vrnili nazaj. Drugič se mu je beg posrečil. Radi ozebelin je ostal doma in po svojih močeh pomagal NOV. Po zmagi in osvoboditvi pa se je pričelo delo. Že leta 1949 si je pripeljal iz sp. Pake ženo Angelo, ki je tudi sedaj, po njegovi smrti, pravi življenjski optimist. Z njo sta s trdim delom ustvarila Ošlakovo domačijo. Danes pa je to kmetija, ki leži 950 m visoko nad morjem in meri 43 ha, od tega je 16 ha znotranjščine in 27 ha gozdov. Kmetija je usmerjena v proizvodnjo mleka. V

modernem hlevu je 12 krav, 10 telic in bikov, skupaj 22 glav goveje živine, 1 konj in 9 svinj. Hlev je daleč okoli znan po svojem mehaniziranjem spravilu gnoja. Proizvodnja za trg stalno raste. V letu 1983 je bilo prodano 27.000 l mleka, 180 m³ lesa in ca. 1000 kg pitancev-bikov. Sadje, ki kljub visoki nadmorski legi dobro uspeva, se uporablja le za mošt za domače potrebe. Kmetija ima tudi vso potrebno mehanizacijo za delo na polju, v gozdu in v gospodinjstvu. S svetom je povezana z dobro vzdrževano cesto, za kar tudi sama veliko stori in z reledno UKV postajo TOK gozdarstvu »LESNE«. Tudi hiša, ki je obdana z rožami in cvetjem, je sodobno urejena.

Poskrbljeno je tudi za nasledstvo, kajti sin si je, tako kakor oče, poiskal in pripeljal brhko dekle, celo s kmetijsko šolo in iz Sp. Pake, tako da se pri Ošlaku tradicija v tem pogledu kar nadaljuje. Pokojni Ošlak je bil zelo razgledan mož. Bil je ustanovitelj kmetijske zadruge v Zg. Doliču, po združitvi zadrug

pa v Slovenj Gradcu. Član nadzornega odbora kmetijske zadruge je bil tudi še sedaj ob svoji smrti. Zaradi lepo urejenega gospodarstva in gospodinjstva je bil enkrat tudi gostitelj celotne skupine gostov iz Slovenj Gradcem pobratene občine Gornji Milanovac, večkrat pa tudi posameznikov.

Naj zapišem le še zahvalo, ki jo v imenu rajnega Adama Ošlaka, pd. Ošlaka, toplo in iskreno izrekajo žena Angela, sinova Tone in Franci, hčerke Zofka, Jožica in Lenka z družinami vsemu sorodstvu, sosedom, znancem in prijateljem, TOK-gozdarstvu Slovenj Gradec, ljudski milici Slovenj Gradec, lovski družini, čebelarškemu dručiji ZB Dolič in KS Doštvu, krajevni organizaciji za sožalje, pomoč in darovano cvetje. Zahvaljujejo se zdravnikom in strežnemu osebju slovenjegraške bolnišnice za postrežbo in pomoč v njegovi bolezn, gospodu župniku za pogrebni obred in tolažilne besede, govornikom za lepe poslovnice besede.

Rok Gorenšek

(Nadaljevanje s 3. strani)

junaškemu delavskemu bataljonu, ki je tu padel do zadnjega moža, ko je branil Nemcem dostop proti Užicam med boji za Užiško republiko v II. svetovni vojni. To spominsko obeležje je bilo zadnje, ki ga je tov. TITO odkril in izročil namenu, v svojem življenju.

Pri starodavnem Višegradu smo po slavnem turškem mostu, ki ga opisuje že pisatelj nobelovec Ivo Andrić v svojem romanu »Most na Drini«, prešli reko Drino. Most je meja med SR Srbijo in SR Bosno in Hercegovino. Most je bil dolga leta državna meja med nekdanjo Srbijo in Turčijo, pozneje pa med Srbijo in Avstro-Ogrsko. Približali smo se planini Romaniji, že blizu Sarajeva. Pogled nam je segal tja daleč do obzorja, preko planjav in gozdov, katerih obsežnost šele tu na kraju, kjer jih vidiš, prav dojameš. Sarajevo, to naše mesto, kjer se stikata vzhod in zahod, mu dajejo poseben izgled minareti muslimanskih džamij in stolpi krščanskih cerkva. To mesto Gavrila Principa in tovarišev, zarotnikov Mlade Bosne, atentatorjev na Franca Ferdinanda Habsburškega in njegovo ženo Zofijo — neposredni povod za pričetek I. svetovne vojske, razpada Avstroogrške in nastanka Jugoslavije; kraj odlično organizirane zimске olimpiade modernih časov leta 1984.

Sarajevo, ki se je štirikrat povečalo, je zraslo v moderno mesto z vrsto impozantnih stavb v zadnjih 20 letih. Bili smo na Baščaršiji, to je v starem tur-

škem delu mesta, polnem majhnih prodajal in delavnic. Bili smo v muslimanski mošeji, oziroma bile so naše »boljše polovice«, ki so, kot že znano, v svojih »poznejših letih« povsodi bolj versko navdahnjene. Menda jim je bilo najbolj všeč klanjanje, ki ga morajo opravljati ženske lepo v kakem kotu, daleč za hrbtmi mož, ki edini smejo tik pred najvišjega. Nekaterim našim moškimi, ki so še bolj stare šole, je bil ta način ženske enakopravnosti kar všeč in bi ga najrajši v praksi uporabljali tudi doma.

V Sarajevu smo se sploh lušno imeli. Pili smo lozo, jedli baklavo, halvo in poskušali druge vzhodnjaške dobrote, kupovali spominke turške fese in drugo kramo. Ponočevali smo, plesali, poslušali pjevačico in pili na veliko »slovenski rulandec« v buteljkah po 350,-, da so se Bosanci čudili in strmeli.

Ponoči pa so nekateri spali, drugi pa neznošno smrčali (Kašnik — Rok), tretji pa niso mogli najti pravih sob, še manj svojih postelj. Pri tem se je posebno izkazala ženska pospeševalna služba TZO »LEDINA«, ki je to noč vzdržala skoraj do zgodnjih jutranjih ur ter pridno pospeševala nočni nemir.

Težki noči je sledil avtobusni ogled Sarajeva in izvira — »Vrela Bosne«. Količina vode, ki ob izviru Bosne privre na dan, je zares izredna ter vredna ogleda. Še bolj vredna ogleda je bila neznanška množina rib ameriških in domačih postrvi v vodi, za nas zanimiva

tem bolj, ker kaj takega lahko le redkokdaj vidimo.

Po kosilu v hotelu smo se odpeljali proti domu. Pot nas je vodila skozi Zenico, kjer je naša največja železarna kombinat. Ta je zrasla že res do kar solidnih dimenzij. Sledili so na naši poti Žepče, Maglaj, kjer smo doživeli edini pravi dež in naliv na vsej poti, seveda lepo pod streho, nato pa smo nadaljevali pot skozi Bosanski brod čez Savo v Slavonski brod na avtocesto in po njej nazaj po Hrvaški v Slovenijo.

Na tem izletu smo zares videli veliko novega in tudi lepega. Spoznali smo, da smo zgradili takorekoč vse, kar imamo po zadnji vojni, spoznali smo tudi, da je naša dežela, naša Jugoslavija, lepa in bogata in da obstajajo še velikanske rezerve. Videli smo tudi, da imamo že marsikaj, še več kot potrebujemo, npr. novo avtocesto. Spoznali smo tudi to, da so Bosanci prav porabili denar, ki so ga dobili kot nerazviti, saj građe povsod po Bosni, ne le v mestih, ampak tudi na deželi, lepe nove hiše. Zgradili so moderne ceste in industrijo. Vse to nas je razveselilo, videli pa smo tudi smeti in nesnago okoli nove olimpijske »ZETRE« v Sarajevu. To pa je velika škoda, kajti kaj takega naredi in pusti v človeku slab vtis. To popraviti in odpraviti pa bo naslednja, morda najtežja naloga, ki nas čaka v bodoče, če bomo zares hoteli biti napredna in razvita država.

ROK GORENŠEK

„ZDRAVJE“

iz domače kuhinje

Dandanes veliko govorimo in pišemo o številnih zdravilnih zeliščih, o njih vrednostih in vsestranskem pomenu za zdravje človeka, pa tudi o tistih, ki pomagajo ozdraviti to ali ono bolezen. Vsekakor je ta »naraven« način zdravljenja veliko bolj »zdrav«, kot morje tablete, pilule in kapsule...

Tudi v naših vsakodnevnih jedilnikih domače kuhinje se najde veliko koristnega. Hrana, ki jo uživamo, ni le hrana, ki nas nasiti, ki napolni prazne želodce, v njej je veliko več... Kaj, si pa pogledjmo!

Jabolka vsebujejo poleg vitamina C tudi pektine, ki vežejo tekočine v telesu. Pol kilograma zelenih naribanih jabolok je idealno sredstvo za ureditev prebave pri prebavnih motnjah. Tri srednje zelena jabolka pa so dovolj, da se zniža količina holesterola v krvi.

Banane vsebujejo veliko vitaminov B skupine (jačajo živce) in karotina, ki dobro deluje na kožo. Toda, pozor! 100 g banan vsebuje tudi 100 kalorij — torej so zelo redilne!

Koper je bogat na mineralih. Od nedavnega se priporoča pri trebušnih krčih in bolečinah. Je idealna začimba za sladkorne bolnike in tudi vse tiste, ki zaradi narave bolezni ne smejo jesti močno slane hrane.

Jajca vsebujejo vitamin B₂, rumenjaki pa je bogat z lecitinom, koristnim za živce in z vitamini A, B in E ter z železom in jodom.

Izdelki iz žitaric

Izdelki iz jedrc in olupkov vsebujejo vse energetske sestavine in odpadne snovi, ki so potrebne za boljšo prebavo.

Med vsebuje do 40 % sadnega in grozdnega sladkorja. Pomaga jetrom pri izločanju strupov iz telesa, izboljšuje prekrvavitve srčnega ožilja in spodbuja krvotok zaradi množine mineralnih snovi.

Drobovina so bogat vir energije z veliko vitaminov B. Bogata so z železom, zato so nepogrešljiva pri prehrani slabokrvnih.

Jogurt

Mlečne bakterije ovirajo proces trohneje v prebavnih organih, mlečna kislina pa normalizira delovanje črevesja.

Krompir izloča iz telesa vodo, če se uživa kuhan. Če je pravilno shranjen (pri +4° C v temi), obdrži mnogo vitamina C. Surov sok krompirja odpravlja zgago.

Por vsebuje veliko beljakovin, vitaminov B₁, C in kalija. Siromašen je na kalorijah, iz telesa pa izplavlja odpadne snovi.

Mleko je idealen dajalec moči in zaščitnih snovi. Bogato je na lecitinu, ki je potreben možganom in živcem. Vsebuje visokovredne beljakovine in minerale.

Orehi vsebujejo beljakovine, ki se bolje izkoristijo, če jih jemo mlete. Pozor! Visoko kalorični!

Pomaranče vsebujejo protopektine, ki omogočajo boljše izkoriščanje normalne hrane. Stisnjene v sok vsebujejo le desetino teh snovi. Torej, jejmo celo sadje!

Peteršilj je izredno bogat na vitaminih in mineralih. Zdravilno deluje na kožna, jetrna in ledvična obolenja. Jedem ga dodajamo vedno v surovi obliki.

Kravlji sir je pomemben vir beljakovin in polnovredna hrana tistim, ki želijo ostati vitki. Zdravilen je za jetra in žolč. Vsebuje mnogo manj maščob kot trdi sir.

Riž je idealna dieta pri prebavnih motnjah. Ker vsebuje okrog 80 % škroba, je količinsko omejen tistim, ki so nagnjeni k debelosti.

Zelena solata vsebuje mnogo železa in mangana, ki olajša izkoriščanje železa v telesu. Zunanji zeleni listi vsebujejo mnogo več klorofila, C vitamina in karotina kot notranji nežni listi. Če solato predolgo namakamo v vodi, izgubi na svoji vrednosti.

Paradižnik pospešuje izločanje prebavnih sokov. Vsebuje mnogo sorodnih elementov, ki pomagajo pri gradnji krvi.

Soja je bogata z rastlinskimi beljakovinami in je idealna hrana za vsakogar, ki iz katerega koli razloga ne sme jesti mesa.

Grozdje je bogato na mineralnih snoveh in vitaminih C in P. Vitamin P izboljšuje izkoriščanje vitamina C. Kura z dvema kilogramoma grozdja dnevno pospešuje izločanje strupenih snovi in vode iz telesa.

Čebula ima medicinsko vrednost v surovi obliki. Pospešuje delo želodčnih žlez in uničuje škodljive črevesne bakterije.

Torej, naša vsakodnevna prehrana vsebuje številne, zdravju priporočljive snovi, ki jih lahko z malo domišljije, sebi v prid, vnašamo v domače jedilnike.

Referat za zdr. vzgojo

DOSEŽENE CENE GOZDNIH SORTIMENTOV IGLAVCEV OD 1. 1. DO 31. 3. 1984

Gozdni sortimenti	V SRS		LESNA SLOV. GRADEC	
	din/m ³	indeks na 1982	din/m ³	indeks na 1982
Hlodi	5.362	130	5.205	120
jamski les	3.718	143		
celulozni les	3.648	131	2.862	120
ostali tehn. les	4.367	122	4.914	120
poprečna cena	5.003	130	4.805	120

Iz razpredelnice je razvidno, da smo dosegli za celulozni les in hlodovino v Lesni nižjo ceno, za ostali tehnični les pa višjo ceno kot v SR Sloveniji.

Te cene prikazujemo na zahtevo konference sindikata Lesne.

Janko Potočnik, dipl. ing. gozd.

KDO NAM SEJE ZLE SINOVE

Vedno več povsod je nepoštenja, vedno več je zlega poželenja, ali se je morda vprašal kdo, od kod naj bi izhajalo vse to.

Ni nikoli vse podedovano, kar je za zlo delo kje izbrano, kruta danes je poštena pot, poštenjaka kar porine v kot.

Kar vsak dan prinese tega več, poštenost šla je daleč, daleč proč, kaj le s časom se zgodilo bo, sinovi zla nam zakon lomijo.

Zlatko Skrubej

ANTON KLEMEN

V mesecu februarju tega leta je odšel v zaslužen pokoj delavec TOZD CLS Otiški vrh ANTON KLEMEN.

V gospodarnenje z gozdovi in lesno surovino se je Tone vključil že takoj po končani vojaški službi in sicer junija 1947. Opravljal je različna delovna mesta. Najprej je bil kratak čas logar pri tedanji le-

sni zadrugi v Vuzenici, nato je kot pripravnik in nato uslužbenec gozdne ljudske milice služboval v okraju Dravograd do konca oktobra 1951. Nato je prišel za logarja v OLO Slovenj Gradec — poverjenišvo za gozdarstvo. Opravil je strokovni izpit za logarja in bil leta 1956 premeščen za logarja v revirno vodstvo Ravne na Koroškem. Pri gozdarskem obratu Ravne je ostal Tone vse do leta 1972, od takrat pa do upokojitve je KLEMEN združeval delo na centralnem lesnem skladišču v Otiškem vrhu. Tu je opravljal različna dela, nazadnje je bil skladiščnik rezanega lesa.

Za njegovo dolgoletno delo v gozdarstvu se mu sodelavci iskreno zahvaljujemo z željo, da bi nas pogosteje obiskoval in vnašal vedrino v naše vsakdanje delo.

Sodelavci

ALOJZ KAKER

se je v letu 1983 po večletni neozdravljivi bolezni predčasno upokojil.

Rodil se je 1. junija 1929 v številni kmečki družini v vnožju Olševe v Koprivni p. Črna na Koroškem. Otroška leta je preživel med okupacijo. Okusil je vse strahote, ki jih je zadajal okupator civilnemu prebivalstvu. Po svojih močeh in sposobnostih

je pomagal partizanom pri prehranjevanju in obveščanju.

Do leta 1960 je delal doma na kmetiji, nakar se je zaposlil pri takratni kmetijski zadrugi — gozdarski odsek Črna na Koroškem in opravljal gozdarska dela v gozdu. Po združitvi z gozdarskim obratom Črna pa je delal vse do svoje upokojitve, tj. do leta 1983, na TOZD gozdarstvo Črna na Koroškem. Opravljal je vsa teška gozdarska dela: od gojenja do eksploatacije gozdov, nazadnje pa zaradi rahlega zdravja cestarska dela v revirju Orožija.

Vsi sodelavci mu želimo, da si izboljša zdravje in se posveti domačim opravilom in se pri vsakem snidenju z nami razvedri! Sodelavci ti želimo še mnoga srečna leta!

Sodelavci
TOZD gozdarstvo
Črna na Koroškem

ALBERT KREJAN

Kot najstarejši otrok v družini delavca — dninarja si je moral že kot otrok začeti služiti kruh pri kmetih Paškega Kozjaka.

Ko je videl, da bi bil

moral leta 1944 služiti okupatorju, se je pridružil NOV.

Leta 1947 se je zaposlil na LIP Slovenj Gradec, obrat žaga Mislinja. Bil je sposoben delavec, ki je lahko nadomeščal ljudi na raznih delovnih mestih, v zabojarini, sodarni in v žagi. Opravil je izpit za KV cirkularista.

Ker so mu zadnja leta že pešale moči, je bil premeščen na delovno mesto nočnega čuvaja. To delo je opravljal do svoje polne upokojitve.

V zakonu se mu je rodilo 7 otrok, zato mu njegova pot do upokojitve ni bila lahka. Vsi sodelavci TOZD žage Mislinja mu želimo še mnogo zdravih let.

EMA MAKOVŠEK

Rojena je bila v delavski družini in ni bilo mogoče dokončati osnovne šole, tako da se je morala izobraževati ob

delu. Že kot mlado dekle se je po osvoboditvi morala zaposliti pri sekciji za vzdrževanje železniške proge Celje. Nato se je leta 1950 zaposlila pri LIP Slovenj Gradec, v obratu žaga Mislinja, kjer je tudi opravila izpit KV za sortiranje in merjenje žaganega lesa.

Dvakrat je bila zaradi potreb obrata premeščena na Promles Prevalje in na LIP Nazarje.

Vsa dela, ki so ji bila zaupana, je opravljala vestno in je tudi tako zaključila polno delovno dobo.

Emica, sedaj ko odhajaš v zaslužen pokoj, ti želimo vsi tvoji sodelavci TOZD žage Mislinja — še veliko zdravih let.

JUSTIN TISNIKAR

Zadnjega marca letošnjega leta se je iztekla delovna doba Justina Tisnikarja, KV gaterista TOZD žage Mislinja.

Zibelka mu je stekla v hribovitem predelu Tolstega vrha nad Mislinjo v hiši male kmetije delavske družine.

Zato je moral že kot mlad fant začeti s tež-

kim delom. Zaradi oddaljenosti in dela doma, ni mogel redno obiskovat šole. Doživel je tudi grozote druge svetovne vojne vojne.

Takoj po osvoboditvi se je vključil v delo mladinske organizacije in se zaposlil na obratu žage Mislinja. Ko je postala vedno večja potreba dovažati les iz gozdov

po gozdni železnici iz Mislinjskega jarka, je bil med prvimi premeščen žage na gozdno manipulacijo Mislinja za zavirača.

Po ukinitvi gozdne železnice se je takoj vrnil nazaj na žago in je opravljal delo gaterista, vestno vse do njegove polne upokojitve.

Anton Flogie

Vsi sodelavci TOZD žage Mislinja bomo veseli, če nas večkrat obiščete.

KAM NA DOPUST Z OTROCI?

Stojimo pred odločitvijo: kam na dopust, ker so otroci še majhni? Dobro moramo premisliti, sicer se lahko težko prisluzeni dnevi razblinijo v nič ali pa postanejo celo tako obremenjujoči, da komaj čakamo, da minejo, da se vrne-mo na delo, seveda še bolj utrujeni kot pred dopustom...

Torej, o vrsti potovanja in o izbiri mesta za dopust odloča starost naših otrok.

Za dojenčka je najbolje, da ostane doma. Njemu dopust še ni potreben. Za dobro počutje rabi le ustaljen dnevni red, ki ga je vajen od rojstva. Zanj bo veliko zadovoljstvo to, da mu ne bo potrebno zgodaj vstajati in hoditi v varstvo, pa tudi svoje najbližje bo imel cel dan ob sebi. Kaj več sploh še rabi? Ali ni to zanj najlepši dopust? Čemu naporno potovanje in potem parjenje na vročem soncu in to v čisto novem, zanj popolnoma tujem okolju. Če ga že hočejo okopati, se lahko prav tako dobro okopa tudi doma, v kadi, ki mu jo postavijo na sonce. Uf, to sonce... Že tu, na Koroškem, je prevroče zanj, kaj šele ob morju...

Z malimi otroci je najbolje izbirati manj turistične, mirnejše kraje, ki niso preveč oddaljeni od doma. Vožnja je namreč za malčka velik napor. Tudi vročino mali otroci težko prenašajo, zato za dopust izberemo manj vroče poletne mesece oz. predsezonski ali posezonski čas. Za oddih si moramo zagotoviti stalno mesto bivanja, kajti česta menjava malčka zelo obremenjuje, ker se mora vedno znova prilagajati novemu okolju, kar pa zanj ni lahko...

Misliti je potrebno tudi na klimatske težave. Nekateri otroci na spremembo klime močno reagirajo. Če je ta reakcija premočna, bo otrok slabo spal, utrujen bo in neješč.

Za otroka, starega pod tri leta, ni primerno letovanje pod šotorom, za bivanje v kamp-prikolici pa naj bi imel otrok vsaj eno leto, čeprav si strokovnjaki niso edini, da tak dopust sploh koristi otroku. V tem primeru bi morali biti higienijski pogoji brezhibni, prav tako tudi klimatske naprave, sicer je letovanje tvegano, otrokovo zdravje ogroženo.

Tudi letovanje v hotelskih sobah ni vedno najprimernejše za malega otroka. Otroci imajo namreč veliko potrebo po gibanju, zato jih male hotelske sobe utesnjujejo, posebno v času slabega vremena. Otroci postanejo sitni, slabo voljo prenesejo tudi na ostale člane družine. Dopust se lahko spremeni v pravo živčno vojno, kjer vsi komaj čakajo, da že vse skupaj končno mine ali pa celo predčasno pospravijo in se vrnejo domov.

Otrok v šolskem obdobju že čuti pravo potrebo po letnem oddihu. Velike zahteve v šoli pa tudi sicer zahteve današnjega življenja slabo vplivajo na sposobnost učenja in zbranost večine naših otrok. Letovanje izboljša njihovo koncentracijo, odpočijejo si, izboljša se tudi njihovo splošno telesno stanje. Otroku je potrebno dati v času počitnic priliko, da se »zdivja«, da nadoknadi zamujeno med šolskim letom.

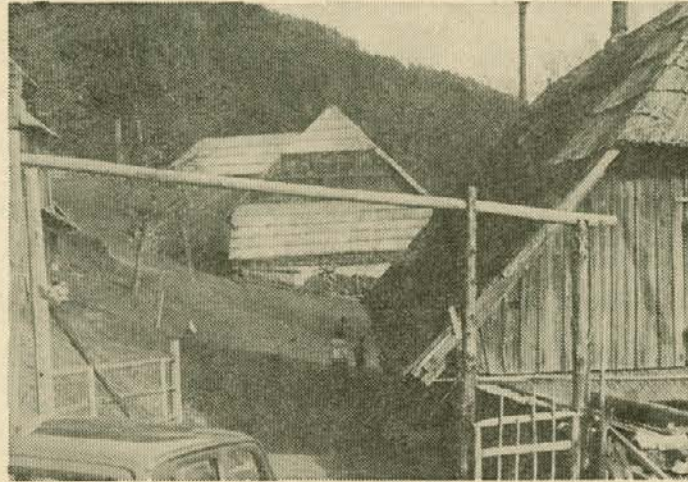
Pri tem bi opozorili starše tudi na to, da otroci pod 12 let nimajo zanima-

nja za potovanja v tujino z namenom, da bi izpopolnili splošno izobrazbo. Veliko ljubša mu je igra z vrstniki in te mu ne smemo kratiti.

Zamenjava sredine je zelo priporočljiva, zlasti za nevrotične otroke in otroke z učnimi težavami.

Torej, za naše manjše in večje otroke je bivanje v primernem klimatskem predelu, bodisi v obmorskem, srednjegorskem ali gorskem, zagotovo zelo koristno, seveda le pod pogojem, da mu je na mestu bivanja omogočen normalen dnevni red v normalnih higienijskih pogojih.

Nada Kadiš

Kmečka idila

ŠPORT IN REKREACIJA

POLETNE ŠPORTNE IGRE

V mesecu juniju je komisija za šport in rekreacijo pripravila plan tekmovanj in drugih športnih aktivnosti za poletne mesece. Največ športnih disciplin je komisija planirala za mesec junij:

— 9. junij: odbojgarsko srečanje Lesna—Stol Kamnik v Kamniku,

— 16. junij: streljanje na glinaste golobe na lovski koči LD Podgorje,

— 17. junij: pohod na Uršljo goro ob otvoritvi novega doma, 65-letnici planinskega društva Prevalje in dnevu koroških planincev,

— 24. junij: rekreacijsko kolesarjenje iz Črne, Radelj, Mislinje in Slovenj Gradca do Prevalj.

V mesecu septembru bo TOZD Blagovni promet organiziral še tekmovanje v malem nogometu.

Tudi v letošnjem letu bo organiziran vzpon na Triglav v mesecu septembru. Tisti, ki se boste odločili za ta podvig, boste morali predhodno opraviti najmanj dva vzpona na naše bližnje gore: na Peco, Raduho ali Uršljo goro. Pohod na Raduho bo 25. avgusta, na Peco pa 2. septembra. Pri svojem športnem referentu v TOZD boste dobili posebni karton, na katerem boste zbrali žige teh planinskih postojank. Vzpon na Peco in Raduho lahko pridobite tudi izven zgoraj navedenih rokov. Poleg tega naj vsak, ki se bo udeležil pohoda na Triglav, vplača pri svojem športnem referentu akontacijo 500 dinarjev.

Komisija za šport in rekreacijo je ponovno razpravljala o poslovniku športnih tekmovanj in množične rekreacije delavcev TOZD, TOK in DSSP Lesne, ki ga je sprejela konferenca sindikata Lesne konec meseca maja le-

tos in predlagala, da se spremeni kriterij množičnosti tako, da za vsako sodelovanje na tekmovanju dobi sodelujoča ekipa dodatni dve točki.

I. Robnik

STRELJANJE NA GLINASTE GOLOBE

Po nekajletnem premoru je TOK gozdarstvo Slovenj Gradec zopet organiziral tekmovanje v streljanju na glinaste golobe. Strelci so se pomerili 16. junija pri lovski koči lovške družine Podgorje. Na Čerčejevem vrhu se je zbralo čez 60 ljudi, v samem tekmovanju pa se je pomerilo 9 ekip.

Tekmovanje je potekalo v prijetnem vzdušju in z velikim zanimanjem za to zvrst športa.

Pri posameznikih so se najbolje uvrstili:

1. mesto: Jože Osojnik, Gozdarstvo Črna
2. mesto: Anton Osojnik, TOK gozdarstvo Ravne
3. mesto: Boris Pušnik, TIP Otiški vrh

Ekipno so bili dosegli rezultati:

1. mesto: TIP Otiški vrh
2. mesto: TOK gozdarstvo Slovenj Gradec
3. mesto: TOZD Nova oprema
4. mesto: TOZD gozdarstvo Črna
5. mesto: TOK gozdarstvo Ravne
6. mesto: TOZD gozdarstvo Radlje
7. mesto: DSSP Slovenj Gradec
8. mesto: Žaga Otiški vrh
9. mesto: TOK Radlje

Udeleženci so izrazili željo, da bi v prihodnjem letu tekmovanje v streljanju na glinaste golobe vključili v športna tekmovanja. Franjo Vivod

KROS — LESNA 1984

V soboto 26. 5. 1984 smo se v Slovenj Gradcu pomerili v krosu in ugotovili, kdo so najhitrejši v Lesni. Čeprav so teki v zadnjem času vedno bolj popularni in imajo vse več privrženecv, se je v sončnem sobotnem jutru zbralo le skromnih 18 ljubiteljev tega športa. Kljub slabi udeležbi pa je bilo vzdušje izredno, saj smo se že tretje leto zapored zbrali znani obrazi, da se med seboj zopet pomerimo. Novi obrazi pa so nam bili vse do konca tekmovanja uganka. Samo štiri dekleta so se kaj spontano podala na 2 km dolgo stezo. Po šestnajstih minutah smo imeli vrstni red:

1. Irena Kolar, TP Prevalje	do 30 let
2. Betka Kuhelnik, Blagovni promet	od 30 do 45 let
3. Nada Černič, Blagovni promet	od 30 do 45 let
4. Vida Domijan, Blagovni promet	do 30 let

Skupno:

1. Blagovni promet	2 t.
2. TP Prevalje	1 t.

Pri fantih je bila konkurenca malo večja in bili smo kar nestupni na startu, pred nami je bila 3 km dolga pot.

Vrstni red se glasi:

1. Jože Lenart, DSSS in DS IB	do 30 let
2. Jože Mori, DSSS in DS IB	do 30 let
3. Miran Čas, GO Črna	od 30 do 45 let
4. Ivan Namestnik, TSP Radlje-Podvelka	do 30 let
5. Franc Žagar, GO Črna	do 30 let
6. Janko Kočevnik, TSP Radlje-Podvelka	do 30 let
7. Zvonko Arih, TOK Radlje	do 30 let
8. Slavko Jesenk, Nova oprema	do 30 let
9. Ilija Petraneskovič, TP Prevalje	do 30 let
10. Janez Slodej, Nova Oprema	do 30 let
11. Milan Stevanovič, TP Prevalje	do 30 let
12. Ivan Švab, TP Prevalje	do 30 let
13. Danilo Pisnik, GO Črna	nad 45 let
14. Dušan Dretnik, DSSS in DS IB	od 30 do 45 let

Skupno:

1. Gozdarstvo Črna	6 t.
2. DSSP in DS IB	5 t.
3. TP Prevalje	4 t.
4. TSP Radlje-Podvelka	3 t.
5. Nova oprema	2 t.
6. TOK Radlje	1 t.

Jože Lenart

NAMIZNI TENIS:

19. maja 1984 se je v organizaciji TOZD TP Pameče v okviru športnih iger LESNE v telovadnici TOZD TP Pameče odvijalo tekmovanje v namiznem tenisu.

REZULTATI

Moški ekipno

Mesto	Ekipa	Št. točk
1.	TIP Otiški Vrh	8
2.	DSSP	8
3.	TOK Ravne I	6
4.	Gozd. Črna	4
5.	TP Pameče	4
6.	TOK Ravne II	2
7.	TP Prevalje	2
8.	TOZD Nova oprema	2
9.	TOZD TIS Pameče	0
10.	Blagovni promet	0

Ženske ekipno

Mesto	Ekipa	Št. točk
1.	DSSP	4
2.	TP Prevalje	2
3.	TOZD BP	0
4.	TP Pameče	0

Karel Božič

SREČANJE V ODBOJKI MED EKIPAMI STOLA, ELANA IN LESNE

9. junija smo se ponovno srečali v Kamniku z ekipo (moško in žensko) Stola. To srečanje je, lahko rečem, že tradicionalno. Z razliko na prejšnja leta je letos sodelovala tudi ekipa Elana iz Begunj. To pa zaradi tega, ker letos Stol Kamnik slavi 80-letnico obstoja.

Ob prihodu so nas lepo pozdravili in kot po navadi zaželeli obilo športne sreče. No, le-te je nam — ženski ekipi Lesne — zmanjkalo, tako da smo zasedle le 2. mesto. Prva je bila ekipa Stola, tretja pa ekipa Elana. Moški predstavniki pa so imeli več sreče in so zasedli 1. mesto, ekipa Elana 2. in ekipa Stola 3. mesto. Tekme so bile zelo razburljive, vzdušje enkratno. Po tem »uradnem« delu in kosilu smo imeli nekak zaključek oz. piknik ob stadionu, kjer smo bili vsi prijetno presenečeni nad dobro organizacijo. Pričakala sta nas dva »planšarja«, ki sta imela za vsakega pripravljeno šilce

»krepkega« in kos domačega osoljenega kruha. Zdaj se je začel najtežji in najlepši del našega srečanja. Kdo bi mogel mirno mimo šanka, kjer je vse, kar teče po grlu, zastoj? Zaslišali smo poskočno glasbo in vsakega so zadržali podplati. Pesek je kar neslo okrog. Seveda je bilo veliko bolj prijetno plešati v dvorani, malo težje pa po stopnicah navzgor. No, za nas, športnike, to seveda ni bil problem.

Gorenjci so pa res gostoljubni. Kar naprej so nekaj pekli in nosili na mize. Vendar je bilo komaj prostora za hrano med toliko steklenicami žlahtne kapljice, Moram priznati, da smo bili vsi zelo žejni, pa saj ni čudno, če smo brez prestanka plesali. O, imeli smo tudi zelo dobra »muzikanta«, harmonikarja in kitarista. Da o naših pevskih sposobnostih ne govorim! Med drugim je bilo letos spet lepotno tekmovanje — moških nog do kolen. Kdo je imel najlepše noge? Ja, kdo kaj? Normalno, da je to bil Popič — Ožbi po domače. Torej dvakratno prvo mesto za naše fante! V odbojki in pri izbiri najlepših nog. Za nagrado je Ožbi zgrabil harmoniko in zaigral venček poskočnih za nas poskočne. Od takrat naprej mu širok nasmeh ni izginil z obraza. Meni tudi ne bi, če bi med toliko tekmovalci bila prva z najlepšimi nogami! No, poskušali smo se tudi v velikem nogometu. Streljali smo enajstmetrovke, vendar to ni bilo tako uspešno, kot odbojka. Pa smo si rekli, kaj bi nogomet, je pa že odbojka boljša!

Mudilo se domov, seveda, ni nikomur, saj je bila sobota. Direktor Stola je vztrajal do konca, mi tudi. To nam je bilo vsem zelo všeč, posebno pa menda še Francelj, ki je kar naprej skakal okrog njega. Bili smo tako vztrajni, da je Francelj že skoraj obupal, da bo še lahko par urc odspal. No, potem smo se ga le usmili, pa tudi pevskega repertoarja je počasi zmanjkovalo.

Hočeš, nočeš, morali smo se posloviti. Slovo je bilo težko. Vsi smo se tolažili s tem, da se bomo še večkrat srečali. Žalostno je le to, da bo naše naslednje srečanje šele drugo leto. Še sreča, da so telefoni!

Upam, da bomo prihodnje leto tudi mi sposobni predstavnikom Stola pri-

praviti tak sprejem in jim nuditi tako gostoljubje kot so ga oni nam.

Breda Založnik

PTIČEK IN ZIMA

Le kje si zdaj ti drobni ptiček,
ko si v jutrih žvrgolel,
bil si čisto majhen,
na kozulcu si čepel?

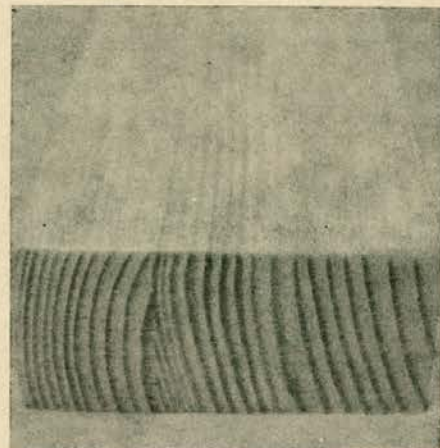
Komaj se je dan razjasnil,
ti že pesni si drobil,
kmetom tam na poljih
radosti si v srca vli!

Le kje si zdaj moj drobni ptiček?
Kje je zdaj tvoj glas krasan?
Zdaj, burja, sneg nad strehe brije,
Te sneg pregnal je, mraz strašan?

Še dajaj nam pogum!
Na pomlad le vrni se, ti moj
drobni ptiček.
Tvoja pesem nas oživlja.
Kliče nam mladosti spev.

Če pa je usoda kruta
ti umorila srčece,
hvala tebi, drobni ptiček
za nekdanje pesmice.

Viktor Levovnik

Zadnje praznovanje

Sonce je že obsijalo okna in zlati prameni so se risali po hiši, ko se je prebudila. Oh, kako dolgo sem spala! Saj moram vendar pohiteti, danes pridejo. Morda letos zadnjič. Tako se slabo počutim. Oblekla se je in stopila na prag. S sadovnjakov je prihajal dehteči vonj cvetočih jablan. V travi se je bleščala kot dragulji jutranja rosa. Bilo je čudovito majsko jutro. Ptički v gozdu so veselo prepevali. Postala je na dvorišču. Ogledovala se je. Misli so ji ušle nazaj v preteklost. Čez 50 let je delala tu. Preživela je lepe in težke čase. Vendar je vse tako hitro minilo. Mislija je tudi na svoje otroke. Sedem jih ima. Vse ima rada. Ponosna je nanje. Vsi so delovni in imajo svoje domove. Ves dopoldan je mislila nanje in pripravljala, da bi jim čim bolj postregla. Opoldne je. Na dvorišču se ustavi pet avtomobilov. Iz njih izstopijo sinovi in hčerke z družinami. Vsi so srečni in nasmejani. Objemajo mamo, ji poklanjajo darila in želijo še vrsto let zdravja. Vnuki ji poklonijo šopek nageljnov. »Oh, saj bi mi ne bilo treba nič nositi, da ste le prišli«, se brani skromno. Vsa je srečna, da ima spet vse otroke poleg sebe. Vnuki ji deklamirajo in zapojejo. Ona jim postreže. Možem počasi leze vino v glavo. Vedno so glasnejši. Začnejo peti, ženske pa gredo na grič nabirat šmarnice. Vse radostne se kmalu vrnejo s šopki dehtečih šmarnic.

Vsi so prešerne volje, a mama se počuti utrujeno. Glasba ji že preseda. Večeri se. Začno se poslavljati. S hišnega praga jim kot vedno vsa skrbna narochi: »Čuvajte si zdravje in vozite previdno.« Avtomobili odtrobiijo z dvorišča v dolino. Ona jim še zadnjič poma-ha v slovo.

Saj to je bilo zadnje praznovanje.

Mihaela LENART

Svoboda

Pisalo se je leto 1945. Tudi takrat je bil mesec maj. Maj, ves v cvetju in pričakovanju, le Planinškova mama se je zaman ozirala, odkod se bo vrnil njen najljubši sin Justin.

Vsepovsod veselje, radost, stiski rok in objem najdražjih, ki so se vračali iz partizanov. Ej svoboda, dočakali smo te! Planinškova oče in mati sta samevala doma. Tik ob smrekovem gozdu stoji skromna hišica, ki je bila med NOB varno zavetišče borcem, tu je Hovnikov Stanko iz Sel skrtil harmoniko in druge reči, ko se je umikal pred sovražnikom in mu je mati Marjeta postregla, kar sta pač imela še hrane pri hiši. Bog ve, kako se mojim otrokom godi po svetu. Morali so iti. Drug za drugim so odhajali, Nemci mi jih niso pustili doma. Le kaj bi pri taki bajti delali, rajh pa jih potrebuje. Prva je odšla najstarejša hči Kristina h Kran-

cu v Zavodnje, nato je Arbeitsamt poklical še Štefo, a ona se je znašla, odšla je visoko pod Uršljo goro h kmetu Jelenu. Na vrsti je bil Justin. Ej, kako hudo je, ko se mati poslavlja od otrok. S tresočim glasom je vsakemu stisnila roko. Vojna je bila kruta in težka, padali so naši fantje, a zmaga je bila močnejša. Ne boste nas hudičili, še bo slovenski narod živel.

Ko smo se po svobodi tudi mi vračali v domačo hišico, so materi kot biseri potakale solze, ker smo zdravi in srečni dočakali ta veliki dan.

Prišli smo, le Justina je mati dan za dnem zaman čakala. Vsak večer je prižgala svečo v kptu in kleče spuščala jagode rožnega venca in prosila, da se tudi Justin zdrav vrne. Zman je gledala skozi okno v gozd, kdaj se ji bo pri-smejal in ji padel v objem.

Leto dni je Planinškova mama zaman molila in prosila, da se ji izpolni želja, a potem je uvidela, da je njen sin padel za svobodo domovine.

Vse premalo se danes zavedamo, kako draga nam je svoboda, le ko poslušamo radijski sprejemnik, se spomnimo, kako se po svetu še bore za svoje pravice. Srečni in zadovoljni smo, da živimo v miru, nikoli več si ne želimo vojne.

Štefka MELANŠEK

Krava je imela „volčiča“

Vedno, kadar se usedem na traktor in peljem z njim na njivo, se spomnim otroških let, ko smo napregali krave. Še danes se mi smilita dve ubogi kravi, ki sta bili celo leto v jarmu za oranje, za vlako, za vse druge vožnje, ki so potrebne kmetiji. Otroci pa smo gonili te krave cele dneve. Zasejana je bila vsaka ped zemlje, da smo imeli doma živež vsaj preko zime. Živina je jedla slamo. Sena je dobila čisto malo kot bi na primer zabelil z cvirkami žgance. Kosili smo le malo več kot ozare okoli njiv, poleti pa pasli po gozdu, po grmovju in robidovju. To je bila muka, posebno ob nedeljah, ko so vsi drugi počivali.

Zato so krave kaj pogosto obolevale. Če je zbolela krava, je bila velika skrb, ne le doma tudi pri sosedih. Zaskrbljeni so prihajali stari sosedje in modrovali, kaj naj bi kravi bilo. Diagnoza je bila vedno »volčič«, pa naj je bila bolezen kakršna koli. Še danes mi ni jasno, kaj so s tem volčičem mislili kmetje. Na živinozdravnika niso dali nič, kakor tudi na vse podobne novotarje ne. Pa tudi denarja ni bilo zanj. Veliko pa so dali na domače zdravnike. Eden takih je bil tedaj kmet Čečovnik, malo nad Turiško vasjo. Temu so hodili po navsote in zdravila ob hujših primerih. Tudi Planinšec Franc, kmet in mesar v Mali Mislinji, je vedel za veliko domačih zdravil za živino in je rad pomagal vsakomur v okolici tudi pri kompliciranih porodih. Najpogostejše

zdravilo je bilo na mleku kuhano laleno seme. Ob porodu smo kuhali tudi razna zelišča. Po gozdu smo nabirali neko rastlino imenovano mozgoš in metliko, janež, kamilice itd. in skupno z žitom kuhano dajali kravam. Od časa do časa so imeli navado, da so dali vsakemu govedu ščepec tobaka proti notranjim parazitom in ščepec stare svinjske masti iz črev. To so vedno nasolili in hranili za živino. Ne vem, kaj naj bi to kravi koristilo. Če krava ni hotela jesti in je bila napeta, so dejali, da je volčična in še, da jo vetrovi matrajo in da je zaprta. Tedaj so dejali tudi, da ji je nekaj obležalo. V takem slučaju so ji dali prosa, češ, da to stopi, ker je spolsko na dnu vampa in prežene ostalo krmo naprej. Za vetrove pa smo morali mi otroci uloviti v kleti žabice. To je bila kakšne tri do štiri centimetre dolga ploščata gosonica, ki se je skrivala pod kamenjem v temnih prostorih. To smo storili z velikim veseljem. To so potem previdno zavili v kos kruha, da se ni poškodovala in jo dali pogoltniti kravi. Ko sem nekoč vprašal, zakaj bi ta živalca bila kravi v prid, so dejali, da ona preleze kravi črevo in napravi prostor vetrom na prosto. Pogosto smo bolno žival tudi ribali s slamo in jo soparili s soparo kisa. To so storili tako, da so vrgli v posodo s kisom razbeljen kamen in dali kravi pod vamp, da se je potila in jo nato še drgnili s slamo. Mogoče je vse to le pomagalo, kajti ne pomnim, da bi nam bila kakšna žival poginila ali da bi jo morali zaklati. Ne bom pa pozabil nekega dogodka, ki mi bo ostal za vselej v spominu in zaradi katerega ta članek pišem.

Ko sem bil star okoli sedem let, sestra pa deset, nam je zbolela krava. Poskusili smo vsa zdravila: domača in Čečovnikova in drugih, toda krava ni hotela ozdraveti. Hodili so sosedje, otipavali kravo in modrovali, toda diagnoze ni vedel nihče. Tudi uboga »žabica« je morala živa v kravji vamp, pa brez uspeha. Tedaj se je neko spomnil na najstarejšega moža v sosednji vasi. On je najbolj izkušen in kot najstarejši tudi največ ve in zna. Otroci smo ga šli prosit za pomoč. Obljubil je, da bo prišel. Res je prišel počasi v hlev. Otipaval je kravo po gobcu, rogah, po dlaki, nato pa dejal v svojem dialektu, kajti doma je bil v Paškem Kozjaku: »Veite koa bi jes ratau, da bi pomagalu. Kravi dejte douta grijlov, bouh, pa stenejce.« Otroci, ki smo radovedno čakali v hlevu, kaj bo povedal, smo se izgubili iz hleva zaradi smeha, ki nas je silil. Tudi drugi odrasli niso verjeli grilom, pa stenicam, da bi imele kak zdravilni učinek. Za te pohlevne domače živalce tiste čase ni bilo problem. Ščurkov je bilo dovolj v začrnelih, dimnatih kuhinjah. Stenice so imele v marsikateri leseni bajti svojo podnajmniško pravico, bolhe pa so veselo skakljale po slami v posteljah in nihče jim ni mogel do živega.

Tako je krava počasi le ozdravela brez teh nedolžnih žrtev, namreč grilov in stenic. Tega se vedno rad spominjam, kadar pride veterinar po opravih v hlev.

Jože KRAJNC

Kadrovske vesti

Prišli so v TOZD — maj 1984

Primek in ime — datum nastopa — naloge in opravila, ki jih bo opravil — organizacija, iz katere prihaja

TOZD GOZDARSTVO MISLINJA
Borovnik Drago, 1. 5. 1984, gozdarski delovodja, DSSP
Založnik Mirko, 1. 5. 1984, sekač, TOK Gozdarstva Slov. Gradec

TOZD GOZDARSTVA CRNA
Curič Ivka, 17. 5. 1984, gozdno-gojitvena dela, prva zaposlitev
Bajramski Redžep, 21. 5. 1984, cestar, prva zaposlitev
Strmčnik Vinko, 21. 5. 1984, cestar, prva zaposlitev

TOZD TOVARNA POHISTVA PAMEČE
Korat Janko, 3. 5. 1984, pomoč pri stroju, Kograd Dravograd
Hace Tatjana, 1. 5. 1984, pripravnik, prva zaposlitev
Pogač Helena, 1. 5. 1984, pomoč pri stroju, Gorenje Velenje
Matvos Peter, 23. 5. 1984, vodja stroja, iz JNA
Spegel Milan, 21. 5. 1984, vodja stroja, iz JNA
Cehner Marija, 24. 5. 1984, servirka, —
Naglič Vlado, 28. 5. 1984, pomoč pri stroju

TOZD CENTRALNO LESNO SKLADIŠČE OTIŠKI VRH
Dravčbaher Marjan, 28. 5. 1984, skladiščni delavec, —

TOZD NOVA OPREMA SLOVENJ GRADEC
Zerjav Irena, 3. 5. 1984, izdel. manj zaht. tapet. del.
Repotočnik Janez, 1. 5. 1984, izdel. zaht. miz. del.
Božinovski Zoran, 17. 5. 1984, nakl. in razkl. lesa, Kograd Dravograd
Urnaut Boris, 21. 5. 1984, nakl. in razkl. lesa, Tovarna usnja Sl. Gradec
Grobelnik Franjo, 31. 5. 1984, prevoz polizdelkov in materiala, Tovarna meril Slovenj Gradec
Krajnc Goran, 28. 5. 1984, prevoz polizdelkov in materiala, iz JNS,

Odšli — maj 1984

Primek in ime — datum odhoda — dela, ki jih je opravil — organizacija, v katero odhaja

TOZD GOZDARSTVO MISLINJA
Golob Ivan, 30. 4. 1984, vodja odpreme, upokožitev

TOZD GOZDARSTVO CRNA
Omerovič Medžip, 5. 5. 1984, cestar, spor. odpoved
Pečanin Mirko, 10. 5. 1984, sekač, —
Krivonog Ivan, 31. 5. 1984, sekač, —

TOZD GOZDARSTVO RADLJE
Breznik Janko, 15. 5. 1984, gozdni delavec, redna upokožitev
Hartman Franciška, 1. 5. 1984, delavka v drevesnici, —
Helbl Silva, 28. 5. 1984, delavka v drevesnici, —

TOK GOZDARSTVA SLOVENJ GRADEC
Založnik Mirko, 1. 5. 1984, sekač, TOZD Gozdarstvo Mislinja
Kaučič Anton, 16. 5. 1984, sekač, upokožitev
Rozman Rajko, 16. 5. 1984, upokožitev

TOZD TOVARNA POHISTVA PAMEČE
Radičević Radoslav, 20. 4. 1984, pomoč pri stroju, —
Vajde Antonija, 30. 4. 1984, vodja stroja, upokožitev
Aberšek Franja, 3. 5. 1984, delavka, inv. upokožitev
Videman Albert, 31. 5. 1984, pomoč pri stroju, —

TOZD TOVARNA STAVBNEGA POHISTVA RADLJE-PODVELKA
Grubelnik Jožefa, 9. 5. 1984, kuhanje jedil, inv. upokožitev
Krecenbaher Edvard, 15. 5. 1984, delovod. vzdrževanja, —
Mori Ivan, 19. 5. 1984, upr. za obdo. brazdanje, —
Pečovnik Milan, 12. 5. 1984, upr. potezne krožne žage, —

TOZD TRANSPORT IN SERVISI PAMEČE
Kac Vinko, 2. 5. 1984, električar, Elektro Slovenj Gradec

TOZD CENTRALNO LESNO SKLADIŠČE OTIŠKI VRH
Podgrajšek Ivan, 28. 5. 1984, skladiščni delavec, TOZD TIP Otiški vrh

TOZD NOVA OPREMA SLOVENJ GRADEC
Herman Dragica, 5. 5. 1984, tapet. opravila, Merx Slov. Gradec
Leskovšek Ivan, 5. 5. 1984, prevoz polizdel. in materiala, upokožitev
Hrašan Mihaela, 31. 5. 1984, šiv. tapet. mater. upokožitev

TOZD	M	Z	SKUPAJ
Gozdarstvo Slovenj Gradec	42	3	45
Gozdarstvo Mislinja	48	4	52
Gozdarstvo Crna	141	11	152
Gozdarstvo Radlje	140	25	165
TOK gozdarstvo Slovenj Gradec	38	3	41
TOK gozdarstvo Radlje	32	3	35
TOK gozdarstvo Ravne	27	7	34
TOK gozdarstvo Dravograd	15	3	18
Zaga Mislinja	47	5	52
Zaga Otiški vrh	49	14	63
Zaga Mušenik	35	8	43
Zaga Vuhred	59	9	68
TP Prevalje	79	154	233
TP Pameče	38	178	316
TSP Radlje-Podvelka	176	179	355
TIP Otiški vrh	202	28	230
Gradnje Slovenj Gradec	80	7	87
Transport in servisi Pameče	132	12	144
Cent. les. sklad. Otiški vrh	40	4	44
Nova oprema Slovenj Gradec	188	160	348
Del. skup. Slov. Gradec	71	118	189
Blagovni promet Slov. Gradec	102	69	171
Interna banka Slovenj Gradec	4	31	35
Skupaj	1885	1035	2920

Darinka Cerjak

Mladinska knjiga Slovenj Gradec

Danes bi vam radi predstavili knjigarno MLADINSKE KNJIGE SLOVENJGRADEC, ki vas bo v prihodnjih številkah našega glasila seznanjala o nekaterih novostih na njihovih knjižnih policah.

Ze danes pa so pred vami naslednja dela:

— MOČ MEDU (skupina avtorjev) — knjiga želi bralca seznaniti z zdravilnimi lastnostmi posameznih čebeljih pridelkov, cena 1.400,00 din

— BOJEVNIKI ZA MIR I., II. del (Dragan Markovič-Nikola Milanovič, Đuro Rebič) — dve zajetni knjigi, ki osvetljujejo delo jugoslovanskih varnostnih organov, čas do izteka vojnih razmer, pa od informiroja do danes. Cena za I. in II. del 3.500,00 din.

— SPOLNE RADOSTI (uredil dr. Alex Comfort) — knjiga je prvi priročnik, ki obdeluje tisto, kar je v spolnosti zares raziskano. Cena 2.200,00 din.

— ČUDOVITI SVET RAČUNALNIKOV (Peter Laurie) — priročna enciklopedija, ki bo zanimiva za vse, ki računalnik že imajo ali premišlujejo o nabavi letga. V prednaročilu do 30. septembra 1984 stane 1.850,00 din, po izidu pa bo cena višja za 20 %.

— PRVE LASTOVKE (Ivan Sivec) — roman oziroma kronika resnične življenjske poti mlade družine. Cena 960,00 din.

— DEŽ NA SILVESTROVO (Janez J. Švajncer) — roman o času, ki smo ga živeli in ga živimo, o družbi, ki jo ustvarjamo in ki nas oblikuje, predvsem pa o nas samih. Cena 940,00 din.

Vse knjige lahko kupite v knjigarni MLADINSKE KNJIGE SLOVENJ GRADEC tudi na obroke.

Domačija

Naši srebrni fantje

TOKRAT NAS JE ZAPUSTILA SPORTNA SREČA!

Večkrat ni dovolj spretnost in znanje!

Gostoljubni gozdarji gozdnega in lesnega gospodarstva Murska Sobota so bili v Moravskih toplicah enkratni gostitelji — prireditelji XIII. republiškega proizvodnega tekmovanja gozdarjev.

Za letošnje tekmovanje je bilo vneseno v tekmovalni program več novosti.

Ze prvi dan v petek je bilo testiranje tekmovalcev s pomočjo posebnih testnih pol iz teoretičnega dela tekmovanja, kjer so kandidati odgovarjali na vprašanja iz predpisov varstva pri delu in zakona o združenem delu in samouprave.

Po žrebanju sodniških trojk (vsak sodnik je iz drugega gozdnega gospodarstva) in startnih števil tekmovalcev so se v belem salonu (okrogla miza) zvrstila zanimiva predavanja o življenjskih in delovnih pogojih delavcev v gozdarstvu.

Poseben poudarek je veljal priporočilu o neuzivanju alkoholnih pijač pred in med delom, ki jih nudi poleg delnih koristi zaužita v zmerni količini, kot hrana, povzročča pa neprimerno več škodljivih posledic, katere napravijo iz človeka telesno in duševno razvalino, da o nesrečah in družinskih tragedijah ne govorimo.

Uveljavilo se je tekmovanje šoferjev v šoferskih veččinah. Tudi v Črni smo že poizkušali uvajati tekmovanje šoferjev, vendar z drugačnimi prvinami.

Če bodo strokovni delavci TIS Pameče pripravljene sodelovati, lahko podobno tekmovanje priredimo na Koroškem v turističnem tednu, ki bo meseca avgusta 1984. Šoferji se bi preizkusili med sabo v četverboju med gozdnimi gospodarstvi Maribor, Celje, Nazarje in Lesno. Ekipe sekačev navedenih gozdnih gospodarstev pa se bodo tudi predstavile v bojih med sabo, da tako nazarčani še enkrat letos dokažejo, da so v vrhunski formi, saj so postali ekipni in posamezni prvaki, čeprav so v tem obdobju bili kar štirikrat drugi, enkrat tretji, četrti itd.

Predstavniki vseh treh gozdnih gospodarstev so načelno že obljubili sodelovanje na četverboju, čeprav jih moti dan prireditve, ki je sobota, ko je vikend ali pa je treba postoriti še druge osebne zadeve.

Vso pohvalo zaslužita šoferja tov. Vaukan in Ficko — predstavnika Lesne, saj sta v ekipnem tekmovanju prinesla domov pokal za 3. mesto. Zmagali so Brežičani.

Prvoplasirani šofer je prejel poleg pokala še praktično nagrado pločevinasto samokolnico, da bi se po »šihitu« ukvarjal z razgibavanjem, ki je v nasprotju s šoferskim poklicem. Pa kaj, saj cena je ista. Okoli šestdeset let je fičko »koštal« 600.000.- starih din, kot danes samokolnica!

Sedaj pa še o konstantno srebrnih fantih!

Res smo letos zavestno startali za osvojitev republiškega prvenstva in trdno smo bili prepričani, da bomo uspeli. Toda na tekmovanju so se godile ne-

predvidene neljube stvari, ki so nam onemogočile osvojitve tako zelene dragocene lovoričke.

Andrej je imel prvo mesto praktično že v žepu, kar bi pomenilo tudi ekipno zmago. Toda poglej ga škrate! Pri tekmovalni disciplini obvejevanje z motorno žago, mu eden količek, ki predstavlja vejo (skupaj jih je 30) ni odletel. V zanosu tekmovalnega navdiha ni uspel zadržati motorke in je količek porezal nazaj, kar je proti pravilom, za kar je bil diskvalificiran. Kljub izgubi maksimalno možnih 90 točk je zasedel v skupni razvrstitvi še 10. mesto in kot tretjeplasirani član ekipe priporil ekipi Lesne še drugo mesto v skupni razvrstitvi.

Kruta je bila tekmovalna sreča tudi pri Ivču, saj se mu je med prevažanjem hloda snela veriga. Kljub vsem pripetljajem in izgubi dragocenih točk je zasedel sijajno 5. mesto. Trenutno se v Postojni pripravlja v ekipi Slovenije za državno prvenstvo, ki bo v Prištini, konec meseca junija 1984. Želimo mu športno srečo, da se bo odrezal tako, kot zna in da bo med potniki za barve Jugoslavije na evropskem prvenstvu.

Odlično 6. mesto, če primerjamo uspehe smučarjev v svetovnem pokalu, je zasedel Obretan Peter.

Tudi on si je priboril pravico sodelovanja na državnem prvenstvu, pa se je odpovedal, ker ne prenaša najbolje potovanja z letalom. Tako je velikodušno odstopil mesto v reprezentanci Slovenije sedmoplasiranemu tekmovalcu iz Postojne.

Preudarno, zagrizeno in strokovno so tekmovali še Janez, Zdravko in lanskoletni udeleženev evropskega prvenstva Stanko, ki je imel letos najneugodnejšo zadnjo 90. startno številko.

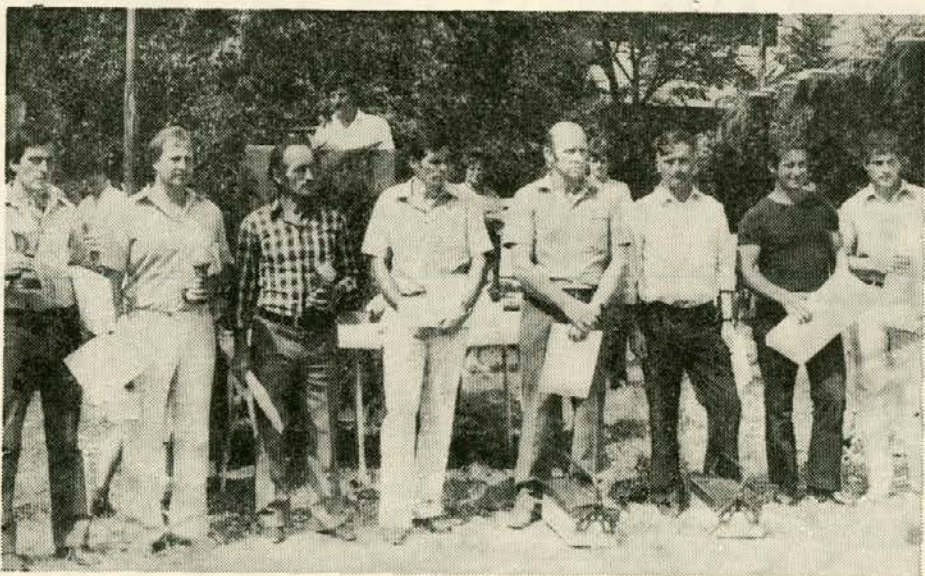
Z manjšimi spodrsaljaji so zasedli mesta v sredini lestvice in si nabrali bogatih izkušenj za obračun v letu 1985.

Naporno delo so opravili še sodniki Maks Potočnik, Polde Mori in Jože Lesnik ml., ko so od 9. do 17. ure merili dosežene uspehe tekmovalcev in imajo tako v dobrem eno solidarnostno soboto.

Kot rečeno letos so zmagali sosedje Nazarčani, z južnih pobočij Smrekovca, sosedji-severnjaki smo bili drugi, tretji pa Postojnčani, kjer prevladuje mediteranska klima.

Nasvidenje! Vidite nas lahko na delu najprej avgusta 1984 na prireditvi turističnega tedna v Črni na Koroškem, potem pa šele v Portorožu leta 1985.

Karel Dretnik

Z leve proti desni: prvi Andrej Obretan, drugi Jože Srebre, četrti Peter Obretan. Posnetek s tekmovanja gozdnih delavcev v okviru turističnega tedna v Črni na Koroškem leta 1983.

Naslednja številka VIHARNIKA bo izšla v mesecu septembru.

Prispevke oddajte uredništvu do 20. avgusta 1984.

Uredniški odbor želi vsem bralcem prijeten dopust.

RAZPIS ŠTUDIJA OB DELU V ŠOLSLEM LETU 1984/1985

Odbor za kadrovske politiko pri DO Lesna razpisuje študij ob delu na podlagi Sas o enotnem urejanju kadrovanja, izobraževanja, štipendiranja in pripravništva

za potrebe TOZD, TOK, sektor vrste VIO-smer

	število štíp.
1. TOZD TIP Otiški vrh:	
— VTS elektro — elektronika I. letnik	1
— VTS lesarstvo — I. letnik	1
— ozek profil lesarski delavec (III. stopnja)	10
2. TOZD tovarna pohištva Pameče:	
— lesar ozek profil (III. stopnja)	2
— višja upravna šola — I. letnik	1
3. TOZD TSP Radlje — Podvelka:	
— dipl. ing. les. I. letnik	1
— lesarski tehnik — I. letnik	1

Pogoji, ki jih mora izpolnjevati kandidat:

— da ima najmanj dve leti delovnih izkušenj v Lesni, od tega vsaj eno leto po pripravništvu na takšnem po-

dročju dela oz. toliko, kot je pogoj za vpis v program, za katerega se želi nadalje izobraževati ob delu ter da ni starejši od 45 let,

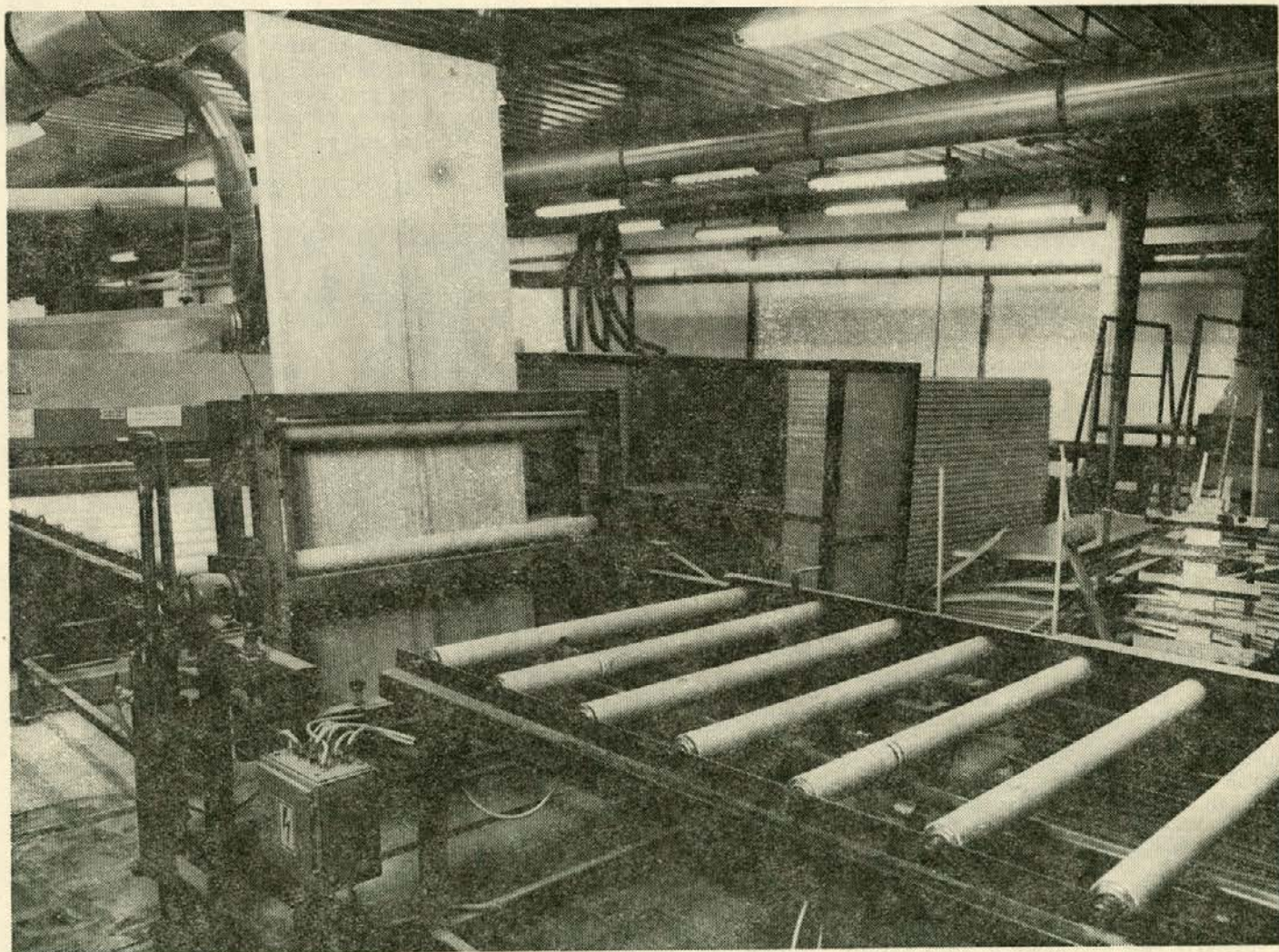
— da uspešno opravlja svoja dela in naloge, — da kaže nagnjenje za poklic, za katerega se želi izobraževati,

— da dobi soglasje pristojnega organa upravljanja pri udeležencu tega sporazuma, pri katerem združuje svoje delo,

— da z zdravniškim spričevalom dokaže ustrezne psihofizične sposobnosti za izobraževanje ob delu, za delo in naloge, za katere se želi izobraževati, če to zahteva usmeritev, oz. smer izobraževanja.

Na objavljen razpis izobraževanja ob delu se lahko prijavi vsak delavec v Lesni, ki izpolnjuje pogoje, navedene v prejšnjem členu tega sporazuma, neglede na to, pri katerem udeležencu tega sporazuma združuje delo, do 30. julija 1984.

Izobraževalni center

Obračanje vratnih kril na liniji za brazdanje in brušenje vratnih kril v TP Prevalje je sedaj avtomatsko. To je tehnična izboljšava Ivana Kompreja in sočelavcev v vzdrževalni skupini.

Glasilo VIHARNIK izdaja organizacija združenega dela LESNA Slovenj Gradec, gozdarstvo in lesna industrija r. o. — Ureja uredniški odbor: Vida Gerl, Jože Mirkac, Jure Sumečnik, Karel Dretnik, Hedvika Janše, Ivan Penec, Vida Vrhnjak, Andrej Sertel, Ida Robnik — Glavni urednik: Andrej Sertel, odgovorna urednica: Ida Robnik, lektorica: Majda Klemenšek, tehnični urednik: Bruno Znidaršič — Naklada 5200 izvodov — Kličejli in tisk: CGP Večer Maribor, Tržaška 14, 62000 Maribor, 1984